

ಅಥ ನಾರಾಯಣವರ್ಮಃ

Contributed by Sri B.Ramanatha Banagalore www.vijayadasaru.net Team Member

ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ

ರಾಜೋವಾಚ

ಯಯಾ ಗುಪ್ತಃ ಸಹಸ್ರಾರ್ಷಃ ಸವಾಹಾನ್ ರಿಪುಸೈನಿಕಾನ್ |
ಕ್ರೀಡನ್ನಿವ ವಿನಿರ್ಜಿತೃ ತಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಬುಭುಜೇ ಶ್ರಿಯಮ್ ||೧||

ಭಗವಂಸ್ತನ್ಮಮಾಖ್ಯಾಹಿ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ |
ಯಥಾಸ್ತತಾಯಿನಃ ಶತ್ರುನ್ ಯೇನ ಗುಪ್ತೋಽಜಯನ್ಮಥೇ || ೨ ||

ಶ್ರೀ ಶುಕ ಉವಾಚ -

ವೃತಃ ಪುರೋಹಿತಸ್ವಾಷ್ಟೋ ಮಹೇಂದ್ರಾಯಾನುಪೃಚ್ಛತೇ |
ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ವರ್ಮಾಹ ತದಿಹೈಕಮನಾಃ ಶೃಣು || ೩ ||

ವಿಶ್ವರೂಪ ಉವಾಚ -

ಧೌತಾಂಘ್ರಿಪಾಣಿರಾಚಮ್ಯ ಸಪವಿತ್ರ ಉದಜ್ಜುಖಿಃ |
ಕೃತಸ್ವಾಂಗಕರನ್ಯಾಸೋ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಾಗ್ಗತಃ ಶುಚಿಃ || ೪ ||

ನಾರಾಯಣಮಯಂ ವರ್ಮ ಸನ್ನಹ್ಯೇದ್ ಭಯ ಆಗತೇ |
ದೈವಭೂತಾತ್ಮಕರ್ಮಭ್ಯೋ ನಾರಾಯಣಮಯಃ ಪುಮಾನ್ || ೫ ||

ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರದಿಂದ ಅಂಗನ್ಯಾಸ

ಪಾದಯೋರ್ಜಾನುನೋರೂರ್ವೋದರೇ ಹೃದ್ಯಥೋರಸಿ |

ಮುಖೇ ಶಿರಸ್ತಾನುಪೂರ್ವಾದೋಂಕಾರಾದೀನಿ ವಿನೃಸೇತ್ || ೬ ||

ಓ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ವಿಪರ್ಯಯಮಥಾಪಿ ವಾ |

ವಾಸುದೇವದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕರನ್ಯಾಸ

ಕರನ್ಯಾಸಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾದ್ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವಿದ್ಯಯಾ || ೭ ||

ಪ್ರಣವಾದಿಯಕಾರಾಂತಮಂಗುಲ್ಯಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಸು |

ನೃಸೇದ್ಧದಯ ಓಂಕಾರಂ ವಿಕಾರಮನು ಮೂರ್ಧನಿ || ೮ ||

ಷಕಾರಾಂ ತು ಭ್ರೂವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಣಕಾರಂ ಶಿಖಿಯಾ ದಿಶೇತ್ |

ವೇಕಾರಮ್ ನೇತ್ರಯೋರ್ಯುಂಜ್ಯಾನ್ನಕಾರಂ ಸರ್ವಸಂಧಿಷು || ೯ ||

ಮಕಾರಮಸ್ತ್ರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಭವೇದ್ ಬುಧಃ |

ಸವಿಸರ್ಗಃ ಫಡಂತಂ ತತ್ ಸರ್ವದಿಕ್ಷು ವಿನಿದಿಶೇತ್ || ೧೦ ||

ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ

ಇತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಪರಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ |

ಧ್ಯೇಯಂ ಷಟ್ಶಕ್ತಿಭಿಯುತಮ್ |

ವಿದ್ಯಾತೇಜಸ್ತಪೋಮೂರ್ತಿ-

ರಿಮಂ ಮಂತ್ರಮುದಾಹರೇತ್ || ೧೧ ||

ಅಥ ನಾರಾಯಣವರ್ಣಃ

ಹರಿವಿದಧ್ಯಾನ್ಮಮ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಂ |

ನೃಸ್ತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಃ ಪತಗೇಂದ್ರಪೃಷ್ಠೇ |

ದರಾರಿಚರ್ಮಾಸಿಗದೇಷುಚಾಪ -

ಪಾಶಾನ್ ದಧಾನೋಽಷ್ಟಗುಣೋಷ್ಠಬಾಹುಃ || ೧೨ ||

ಜಲೇಷು ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಮತ್ಸ್ಮಮೂರ್ತಿ-

ಯಾರ್ದೋಗಣೇಭ್ಯೋ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ |
ಸ್ಥಲೇ ಚ ಮಾಯಾವಟುವಾಮನೋಽವ್ಯಾತ್
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಖೇಽವತು ವಿಶ್ವರೂಪಃ

|| ೧೩ ||

ದುರ್ಗೇಷ್ಟಟವ್ಯಾಜಿಮುಖಾದಿಷು ಪ್ರಭುಃ
ಪಾಯಾನ್ಯಸಿಂಹೋಽಸುರಯೂಥಪಾರಿಃ |
ವಿಮುಂಚತೋ ಯಸ್ಯ ಮಹಾಟ್ಟಹಾಸಂ
ದಿಶೋ ವಿನೇದುರ್ನ್ಯಪತಂಶ್ಚ ಗರ್ಭಾಃ

|| ೧೪ ||

ರಕ್ಷತ್ಸೌ ಮಾಽದ್ವನಿ ಯಜ್ಞಕಲ್ಪಃ
ಸ್ವದಂಷ್ಟ್ರಯೋನ್ನೀತಧರೋ ವರಾಹಃ |
ರಾಮೋಽದ್ರಿಕೂಟೇಷ್ಟಥ ವಿಪ್ರವಾಸೇ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽವ್ಯಾದ್ ಭರತಾಗ್ರಜೋ ಮಾಮ್

|| ೧೫ ||

ಮಾಮುಗ್ರಧನ್ವಾ ಅಖಿಲಪ್ರಮಾದಾ-
ನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ನರಶ್ಚ ಹಾಸಾತ್ |
ದತ್ತಸ್ತ್ವಯೋಗಾದಥ ಯೋಗನಾಥಃ
ಪಾಯಾದ್ ಗುಣೇಶಃ ಕಪಿಲಃ ಕರ್ಮಬಂಧಾತ್

|| ೧೬ ||

ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು ಕಾಮದೇವಾ -
ದ್ಧಯಶೀರ್ಷಃ ಮಾಂ ಪಥಿ ದೇವಹೇಳನಾತ್ |
ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಃ ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್
ಕೂರ್ಮೋ ಹರಿರ್ಮಾಂ ನಿರಯಾದಶೇಷಾತ್

|| ೧೭ ||

ಧನ್ವಂತರಿಭಗವಾನ್ ಪಾತ್ಸಪಥ್ಯಾದ್
ದ್ವಂದ್ವಾದ್ ಭಯಾದ್ ಋಷಭೋ ನಿರ್ಜಿತಾತ್ಮಾ |
ಯಜ್ಞಶ್ಚ ಲೋಕಾದುತ ತತ್ಕೃತಾನೋ
ಬಲೋ ಗಣಾತ್ ಕ್ರೋಧವಶಾದಹೀಂದ್ರಃ

|| ೧೮ ||

ದ್ವೈಪಾಯನೋ ಭಗವಾನ್ ಸಂಪ್ರಮೋಹಾತ್

ಬುದ್ಧಶ್ಚ ಪಾಷಂಡಗಣಾತ್ ಪ್ರಮಾದಾತ್ |
ಕಲ್ಪೀ ಕಲೇಃ ಕಾಲಮಲಾತ್ ಪ್ರಪಾತು
ಧರ್ಮಾಪನಾಯೋರುಕೃತಾವತಾರಃ

|| ೧೯ ||

ಮಾಂ ಕೇಶವೋ ಗದಯಾ ಪ್ರಾತರವ್ಯಾದ್
ಗೋವಿಂದ ಆಸಂಗವ ಆತ್ತವೇಣುಃ |
ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ಸದಾಽತ್ತಶಕ್ತಿಃ
ಮಧ್ಯಂದಿನೇ ವಿಷ್ಣುರರಿಂದ್ರಪಾಣಿಃ

|| ೨೦ ||

ದೇವೋಽಪರಾಹ್ಣೇ ಮಧುಹೋಗ್ರಧನ್ವಾ
ಸಾಯಂ ತ್ರಿಧಾಮಾಽವತು ಮಾಧವೋ ಮಾಮ್ |
ದೋಷೇ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಉತಾರ್ಧರಾತ್ರೇ
ನಿಶೀಥ ಏಕೋಽವತು ಪದ್ಮನಾಭಃ

|| ೨೧ ||

ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಽಪರರಾತ್ರ ಈಶಃ
ಪ್ರತ್ಯೂಷ ಈಶೋಽಸಿಧರೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ದಾಮೋದರೋಽವ್ಯಾದನುಸಂಧ್ಯಂ ಪ್ರಭಾತೇ
ವಿಷ್ಣುಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಗವಾನ್ ಕಾಲಮೂರ್ತಿಃ

|| ೨೨ ||

ಚಕ್ರಂ ಯುಗಾಂತಾನಲತಿಗ್ಮನೇಮಿ
ಭ್ರಮತ್ ಸಮಂತಾತ್ ಭಗವತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಮ್ |
ದಂದಗ್ಧಿ ದಂದಗ್ಧೈರಿಸೈನ್ಯಮಾಶು
ಕಕ್ಷಂ ಯಥಾ ವಾತಸಖೋ ಹುತಾಶಃ

|| ೨೩ ||

ಗದೇಽಶನಿಸ್ಪರ್ಶನವಿಸ್ಫುಲಿಂಗೇ
ನಿಷ್ಪಿಂಥಿ ನಿಷ್ಪಿಂಥ್ಯಜಿತಪ್ರಿಯಾಽಸಿ |
ಕೂಶ್ಮಾಂಡವೈನಾಯಕಯಕ್ಷರಕ್ಷೋ-
ಭೂತಗ್ರಹಾಂಶ್ಚೂರ್ಣಯ ಚೂರ್ಣಯಾರೀನ್

|| ೨೪ ||

ತ್ವಂ ಯಾತುಧಾನಪ್ರಮಥಪ್ರೇತಮಾತ್ಯ-
ಪಿಶಾಚವಿಪ್ರಗ್ರಹಘೋರದೃಷ್ಟೀನ್ |

ದರೇಂದ್ರ ವಿದ್ರಾವಯ ಕೃಷ್ಣಪೂರಿತೋ
ಭೀಮಸ್ವನೋಽರಿನ್ ಹೃದಯಾನಿ ಕಂಪಯನ್

|| ೨೫ ||

ತ್ವಂ ತಿಗೃಧಾರಾಸಿವರಾರಿಸೈನ್ಯ-
ಮೀಶಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಮಮ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ |
ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಚರ್ಮಣಾಭತಚಂದ್ರ ಛಾದಯ
ದ್ವಿಷಾಮಘಂ ನೋ ಹರ ಪಾಪಚಕ್ಷುಷಾಮ್

|| ೨೬ ||

ಯನ್ನೋ ಭಯಂ ಗ್ರಹೇಭ್ಯೋಽಭೂತ್
ಕೇತುಭ್ಯೋ ನೃಭ್ಯ ಏವ ಚ |
ಸರೀಸೃಪೇಭ್ಯೋ ದಂಷ್ಟ್ರಿಭ್ಯೋ
ಭೂತೇಭ್ಯೋಘೇಭ್ಯ ಏವ ಚ

|| ೨೭ ||

ಸರ್ವಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಭಗವನ್ನಾಮ-
ರೂಪಾಸ್ತುಕೀರ್ತನಾತ್ |
ಪ್ರಯಾಂತು ಸಂಕ್ಷಯಂ ಸದ್ಯೋ
ಯೇನ್ಯೇ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರತೀಪಕಾಃ

|| ೨೮ ||

ಗರುಡೋ ಭಗವಾಂಸ್ತೋತ್ರ-
ಸ್ತೋಮಛಂದೋಮಯಃ ಪ್ರಭುಃ |
ರಕ್ಷತ್ವಶೇಷಕೃಚ್ಛೈಭ್ಯೋ
ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಃ ಸ್ವನಾಮುಭಿಃ

|| ೨೯ ||

ಸರ್ವಾಪದ್ಯೋ ಹರೇರ್ನಾಮ
ರೂಪಾಯಾನಾಯುಧಾನಿ ನಃ |
ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಯಮನಃಪ್ರಾಣಾನ್
ಪಾಂತು ಪಾರ್ಷದಭೂಷಣಾಃ

|| ೩೦ ||

ಯಥಾ ಹಿ ಭಗವಾನೇವ
ವಸ್ತುತಃ ಸದಸಚ್ಚ ಯತ್ |
ಸತ್ಯೇನಾನೇನ ನಃ ಸರ್ವೇ

ಯಾಂತು ನಾಶಮುಪದ್ರವಾಃ

|| ೩೧ ||

ಯಥೈಕಾತ್ಮಾನುಭಾವೇನ
ವಿಕಲ್ಪರಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಭೂಷಣಾಯುಧಲಿಂಗಾಖ್ಯಾ
ಧತ್ತೇ ಶಕ್ತಿಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ

|| ೩೨ ||

ತೇನೈವ ಸತ್ಯಮಾನೇನ
ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
ಪಾತು ಸರ್ವೈಃ ಸ್ವರೂಪೈರ್ನಃ
ಸದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಗಃ

|| ೩೩ ||

ವಿದಿಕ್ಷು ದಿಕ್ಷೂರ್ಧ್ವಮಧಃ ಸಮಂತಾ-
ದಂತರ್ಬಹಿರ್ಭಗವಾನ್ ನಾರಸಿಂಹಃ |
ಪ್ರಹಾಪಯಲೋಕಭಯಂ ಸ್ವನೇನ
ಸ್ವತೇಜಸಾ ಗ್ರಸ್ತಸಮಸ್ತತೇಜಾಃ

|| ೩೪ ||

ಫಲಶ್ರುತಿಃ

ಮಘವನ್ನಿದಮಾಖ್ಯಾತಂ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ |
ವಿಜೇಷ್ಯಸ್ಯಂಜಸಾ ಯೇನ ದಂಶಿತೋಽಸುರಯೂಥಪಾನ್

|| ೩೫ ||

ಏತದ್ ಧಾರಯಮಾಣಸ್ತು ಯಂ ಯಂ ಪಶ್ಯತಿ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಪದಾ ವಾ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ ಸದ್ಯಃ ಸಾದ್ವಸಾತ್ ಸ ವಿಮುಚ್ಯತೇ

|| ೩೬ ||

ನ ಕುತಶ್ಚಿದ್ ಭಯಂ ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾಂ ಧಾರಯತೋ ಭವೇತ್ |
ರಾಜದಸ್ಯುಗ್ರಹಾದಿಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿಭ್ಯಶ್ಚ ಕರ್ಹಿಚಿತ್

|| ೩೭ ||

ಇಮಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಪುರಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕೌಶಿಕೋ ಧಾರಯನ್ ದ್ವಿಜಃ |
ಯೋಗಧಾರಣಯಾ ಸ್ವಾಂಗಂ ಜಪೌ ಸ ಮರುಧನ್ವನಿ

|| ೩೮ ||

ತಸ್ಮೋಪರಿ ವಿಮಾನೇನ ಗಂಧರ್ವಪತಿರೇಕದಾ |

ಯಯೌ ಚಿತ್ರರಥಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿವ್ಯತೋ ಯತ್ರ ದ್ವಿಜಕ್ಷಯಃ || ೩೯ ||

ಸಾಂಗನೋ ನೃಪತತ್ ಸದ್ಯಃ ಸವಿಮಾನೋ ಹ್ಯವಾಕ್ಶಿರಾಃ |

ವಿದ್ಯಾಮಿಮಾಂ ಧಾರಯತೋ ಮೃತಸ್ಯಾಸ್ಥಿಪಿಲಂಘನಾತ್ || ೪೦ ||

ಸ ವಾಲಖಿಲ್ಯವಚನಾದಸ್ಥಿನ್ಯಾದಾಯ ವಿಸ್ಮಿತಃ |

ಪ್ರಾಸ್ಯ ಪ್ರಾಚೀಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಧಾಮ ಸ್ವಮನ್ವಗಾದ್ || ೪೧ ||

ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾತ್ ಕಾಲೇ ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಚಾದೃತಃ |

ತಂ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಭೂತಾನಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ || ೪೨ ||

ಶ್ರೀ ಶುಕ ಉವಾಚ

ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮಧಿಗತೋ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚ್ಛತಕ್ರತುಃ

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಬುಭುಜೇ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಮೃಧೇಽಸುರಾನ್ || ೪೩ ||

ಇತಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ

ಪ್ರೀಯತಾಂ ಸುಪ್ರೀತೋ ವರದೋ ಭವತು || ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಜಪ ಕ್ರಮ

(ಗುರುಮುಖೇನ ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಜಪ ಕೂಡದು)

ಪಾರಾಯಣ ಪ್ರಾರಂಭದ ಮೊದಲು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು
ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಆಚಮನ ಮಾಡಿ, ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ,
ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಂಕಲ್ಪ

ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣವರ್ಮಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ಯ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯ
ಋಷಿಃ | ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ | ಆದ್ಯಾನಾಂ ಪಂಚದಶಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್
ಛಂದಃ | ತತಃ ಸಪ್ತಾನಾಮನುಷ್ಟುಪ್ | ಅಂತ್ಯಸ್ಯ ಪುನಸ್ತ್ರಿಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಃ |
ಸರ್ವಭಯನಿವಾರಣ ಪೂರ್ವಕ ಸಂಪದಾಪ್ತಯೇ ಪಾರಾಯಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ |

ಅಥ ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರಮಂತ್ರೇಣ ಅಂಗನ್ಯಾಸಃ

ಓಂ ಓಂ ಓಂ	(ಪಾದಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ನಂ ಓಂ	(ಕಾಲ್ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತೈಜಸನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಮೋಂ ಓಂ	(ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ನಾಂ ಓಂ	(ಹೊಕ್ಕಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ತುರ್ಯನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ರಾಂ ಓಂ	(ಹೃದಯವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಆತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಯಂ ಓಂ	(ಎದೆಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಣಾಂ ಓಂ	(ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಯಂ ಓಂ	(ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಅಥ ವಾಸುದೇವದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರಮಂತ್ರೈಃ ಕರನ್ಯಾಸಃ

ಓಂ ಓಂ ಓಂ	(ಬಲಗೈ ತೋರ್ಬೆರಳತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಶವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ನಂ ಓಂ	(ಬಲಗೈ ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಮೋಂ ಓಂ	(ಬಲಗೈ ಉಂಗುರ ಬೆರಳತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಭಂ ಓಂ	(ಬಲಗೈ ಕಿರುಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಗಂ ಓಂ	(ಎಡಗೈ ಕಿರುಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ವಂ ಓಂ	(ಎಡಗೈ ಉಂಗುರ ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮಧುಸೂದನನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ತೇಂ ಓಂ	(ಎಡಗೈ ಮಧ್ಯ ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ವಾಂ ಓಂ	(ಎಡಗೈ ತೋರ್ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಾಮನನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)
ಓಂ ಸುಂ ಓಂ	(ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ಬುಡದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ದೇಂ ಓಂ (ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ತುದಿಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೃಷಿಕೇಶನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ವಾಂ ಓಂ (ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ಬುಡದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ಯಂ ಓಂ (ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆರಳ ತುದಿಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಅಥ ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರೇಣ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಃ

ಓಂ ಓಂ ಓಂ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ವಿಂ ಓಂ (ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೈಜಸನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ಷಂ ಓಂ (ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ಣಂ ಓಂ (ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ತುರ್ಯನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ವೇಂ ಓಂ (ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ನಂ ಓಂ (ಎಲ್ಲ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು)

ಓಂ ಮಂ ಓಂ (ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ ಎಂದು ದಿಗ್ಬಂಧನ ಮಾಡಬೇಕು)

ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ ಓಂ ಎಂದು ಮತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ಎಲ್ಲದರ ಮೇಲಿನ ಒಡತನ-ವೀರ್ಯ-ಕೀರ್ತಿ-ಸಂಪತ್ತಿ-ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನಗಳೆಂಬ ಷಡ್ಗುಣೈಶ್ವರ್ಯಸಂಪನ್ನ-ನಾದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ ವಿದ್ಯೆ-ತಪಸ್ಸು-ತೇಜಸ್ಸುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸಿ ಮೇಲಿನಂತೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ವಿಷಯಾದಿಗಳು

(ಸಗ್ನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ)

ಚತುರ್ಮುಖನಲ್ಲಿದ್ದು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುವ, ರುದ್ರನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಸಂಹಾರಮಾಡುವ ಭಗವಂತನೇ ತನ್ನ ವಿಷ್ಣುರೂಪದಿಂದ ಪಾಲನೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸುವನು. ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವವನು ಅವನೇ ಅಂದಮೇಲೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಸಂಹರಿಸುವವರೆಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವವುಗಳಿಗೆ ಸಂಹರಿಸದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅವನ ಪಾಲಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ ? ಎಂಬ

ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದದ ಆಧಾರದೊಂದಿಗೆ ಭಗವಂತನು ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸಂಹಾರಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪಾಲನೆ ಎಂಬ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸುವನೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪಾಲನೆ :

ಆದುದರಿಂದ ಭಗವಂತನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸದೆ ಇರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಧಾರಣೆ ಪೋಷಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪಾಲನೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸುವನು ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನಡೆಸುವ ಪೋಷಣೆ ಒಂದು ಬಗೆಯದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗದಂತೆ ನೀಡುವ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯದು.

ಭಗವಂತನ ರಕ್ಷಣೆಯ ವೈಖರಿ :

ಉತ್ತರಾದೇವಿಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪರೀಕ್ಷಿತನನ್ನು ಘಾಸಿಗೊಳಿಸಲು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮಶೀರೋಽಸ್ತ್ರ ಆ ಶಿಶುವಿಗೆ ಏನೂ ಹಾನಿಮಾಡದಂತೆ ಗರ್ಭದ ಸುತ್ತಲೂ ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದ ಭಗವಂತ, ಅರ್ಜುನನ ರಥದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಅರ್ಜುನನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಅವನನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿದ ಭಗವಂತ, ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಯಾದವಪುನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾಗ ಎದುರಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರೂಪದಿಂದಲೂ, ಹಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣರೂಪದಿಂದಲೂ, ಎರಡು ಮಗ್ಗುಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲುಬಾಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೂಪಗಳಿಂದಲೂ ಚೋರರ ಆಕ್ರಮಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದ ಭಗವಂತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಕ್ತನಿಗೂ ಚೋರ, ಶಸ್ತ್ರ, ರೋಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವನು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರವರ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವರವರ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಯೊನ್ನೊದಗಿಸುವ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರಿಗೂ, ದ್ವೇಷಿಗಳಿಗೂ ಅವರವರ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವನು. ಆದರೆ ಭಕ್ತರು ಅವನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪಾಂಡವಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು.

ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯಷ್ಟೇ 'ಭಕ್ತರಕ್ಷಕ' - ಎಂದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.

ಅನೇಕ ರೂಪಗಳ ಸ್ವೀಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ :

ಸೃಷ್ಟಾದಿ ಸಕಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಮೂಲರೂಪದಿಂದಲೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಲೀಲೆಗಳ, ಮಹಿಮೆಗಳ ಸ್ಮರಣಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪ ತಾಳಿ, ಆಯಾ ರೂಪದ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು, ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಭಗವಂತನು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ರೂಪದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದರೂ ಸಾಧಕರ ಮನನಾದಿಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುವನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪದ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವನು.

'ದೇವತೆಗಳು ಬುದ್ಧಿಪ್ರೇರಿಸುವ ಮೂಲಕವೇ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಹೊರತು ಪಶುಪಾಲಕ ದಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುರಿ ಮುಂತಾದ ಪಶುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ - ಎಂಬ ಮಹಾಭಾರತದ ಮಾತು ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಒದಗಿಸುವ ರಕ್ಷಣೆ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಹೊರತು ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲ - ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಭದ್ರತೆಯ ಕವಚವನ್ನು ತೊಡಿಸುವ ನಾರಾಯಣ ಕವಚ :

ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಗವಂತನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಭದ್ರತೆಯ ಕವಚವನ್ನು ತೊಡಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವಂತಹದ್ದು - 'ನಾರಾಯಣಕವಚ' ಅಥವಾ 'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೂ ಭಗವಂತನೇನೋ ತನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ

ಅವನ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯ ದೊರಕುವುದಲ್ಲದೆ, ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವ ಭಗವಂತನು ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ನೀಡುವನು.

ರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು :

ಭಗವಂತನು ನೀಡುವ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳು. ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಅನ್ನ, ಭೂಮಿಯನ್ನೊದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ರಕ್ಷಣೆ ಒಂದು ಬಗೆಯದಾದರೆ, ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತಿಗೊಳಗಾಗದೆ ಇರುವಂತೆ ನೀಡುವ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯದು. ಈ ಎರಡನೇ ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ಹಾಗೂ ಆಂತರಿಕವಾದ ಎರಡು ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಸುರೀಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳಿಂದ, ಅಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಆಪತ್ತು ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ನೀಡಲಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆ ಬಾಹ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಎನಿಸಿದರೆ, ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ದುಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಾದ್ಯಯನ, ಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧಾಹಾರದ ಸೇವನೆ, ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ದುಷ್ಟಭಾವ ತಗಲದಂತೆ ನೀಡಲಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆ ಆಂತರಿಕ ರಕ್ಷಣೆ ಎನಿಸುವುದು. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಭೇದದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬಾಹ್ಯಾಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ :

ಮತ್ಸ್ಯ, ವಾಮನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ನರಸಿಂಹ, ವರಾಹ, ಪರಶುರಾಮ ಹಾಗೂ ರಾಮಚಂದ್ರ - ಈ ಏಳು ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ನೀರಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಅರಣ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ, ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಕ್ರೂರಮೃಗ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಾಹ್ಯ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಧನ್ವಂತರಿ ಮತ್ತು ಬಲರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗರುಜಿನಗಳ, ಸರ್ಪಾದಿಗಳ ಬಾಹ್ಯಾಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಶಂಖ, ಕತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗುರಾಣಿ ಈ ಐದು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶತ್ರು ಸೈನ್ಯಾದಿ ಬಾಹ್ಯಾಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಭಗವನ್ನಾಮ, ರೂಪ, ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಿಂದ

ಶ್ರೇಯೋ-ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಗ್ರಹಗಳು, ಉಲ್ಕಾಪಾತಗಳು, ದುಷ್ಪಜನರು, ಹರಿದಾಡುವ ಪಶುಗಳು, ದಾಡೆವುಳ್ಳ ಪಶುಗಳು - ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಬಾಹ್ಯಾಪತ್ತುಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಲಿ - ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂತರಾಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ :

ನಾರಾಯಣ, ನರ, ದತ್ತ, ಕಪಿಲ, ಸನತ್ಕುಮಾರ, ಹಯಗ್ರೀವ, ಐತರೇಯ, ಋಷಭ, ಯಜ್ಞ, ದ್ವೈಪಾಯನ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ - ಈ ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದ, ಅಹಂಕಾರ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವುದು, ಕರ್ಮಬಂಧನ, ನಿಷಿದ್ಧಕಾಮನಾಸಕ್ತಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಾವಮಾನ, ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದು, ಮಾನಾಪಮಾನಾದಿ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು, ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಬಯಸುವುದು, ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ, ಪಾಷಂಡಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಶ್ರವಣಾದಿ, ಕಲಿಕಾಲದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದು - ಮುಂತಾದ ಅಂತಃಕರಣದ ಕಾಲುಷ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾಗಿದ್ದು ಅಂತರಿಕ ಆಪತ್ತುಗಳೆನಿಸುವವುಗಳಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

ಬಾಹ್ಯ ಅಥವಾ ಅಂತರ ಆಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸದೆ, ಎರಡು ಬಗೆಯ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಹರಿ, ಕೂರ್ಮ, ಕೇಶವಾದಿ ದ್ವಾದಶರೂಪಗಳು, ಗರುಡ, ಭೂಷಣ, ಆಯುಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೂಪಗಳು - ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವಿಧದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೂವತ್ತು ಆರು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಜಲಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

ಹೀಗೆ, ನಾರಾಯಣಕವಚದಲ್ಲಿ ಹರಿ, ಮತ್ಸ್ಯ, ವಾಮನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ನರಸಿಂಹ, ವರಾಹ, ಪರಶುರಾಮ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ನಾರಾಯಣ, ನರ, ದತ್ತ, ಕಪಿಲ, ಸನತ್ಕುಮಾರ, ಐತರೇಯ, ಕೂರ್ಮ, ಧನ್ವಂತರಿ, ಋಷಭ, ಯಜ್ಞ, ಬಲ,

ದ್ವೈಪಾಯನ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ , ಕೇಶವ, ಗೋವಿಂದ, ನಾರಾಯಣ, ವಿಷ್ಣು, ಮಧುಸೂದನ, ಮಾಧವ, ಹೃಷೀಕೇಶ, ಪದ್ಮನಾಭ, ಶ್ರೀಧರ, ಜನಾರ್ದನ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ, ದಾಮೋದರ, ವಿಷ್ಣು, ವಾಮನ - ಹೀಗೆ ಮೂವತ್ತಾರು ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನೂ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗುರಾಣಿ, ಕತ್ತಿ, ಗದೆ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ಹಗ್ಗ, ಶಕ್ತಾಯುಧ(?) ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, - ಇವುಗಳಿಂದ ಸ್ಥಲ, ಜಲ, ಅರಣ್ಯ - ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಹಾಸ್ಯ, ಪ್ರಮಾದ, ಪಾಷಂಡಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣ - ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ, ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಪ್ರಾತಃ, ಸಂಗವ, ಪ್ರಾಹ್ಲ - ಮುಂತಾದ ಕಾಲವಿಶೇಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಗ್ರಹ, ದುರ್ಜನರು, ದುಷ್ಟ ಪಶುಗಳು - ಮುಂತಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ - ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒಂದು ರೂಪದಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಜಲಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ- ಜಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುವ ಕೇಶವನ ರಕ್ಷಣೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ನಾರಾಯಣನಿಂದ ಪ್ರಮಾದದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಿರುವವನು, ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೈಪಾಯನರಿಂದ ಅನ್ಯಥಾ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ, ಬುದ್ಧನಿಂದ ಪಾಷಂಡಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ರಕ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕಲಿಕಾಲ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಕಾಲುಷ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಿರುವವನು ಕೇಶವಾದಿರೂಪಗಳಿಂದ ಆಯಾ ಕಾಲವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರಲೇಬೇಕು.

ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು :

‘ನಾರಾಯಣವರ್ಮ’ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಜಲಚರ ಪಶುಗಳು, ಹಾವುಗಳು, ಭೂತಗಳು, ಗ್ರಹಗಳು - ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕೇಳಲಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೆ ಅವುಗಳ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕರ್ಮ ಬಂಧನ, ದೇವಾವಮಾನ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವುದು, ಅಪಧ್ಯಾಹಾರದ ಸೇವನೆ, ಕಲಿಕಾಲದ ಕಾಲುಷ್ಯ, ಪಾಷಂಡ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ಯಯನ-ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಂಗ, ಘಟನೆಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕೇಳಲಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿರಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾದರೂ, ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ದುಷ್ಟ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲ್ಪಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕಾಲವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವಲ್ಲದೆ, ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಅನ್ನಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲಾಗುವ ರಕ್ಷಣೆ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ರಕ್ಷಣೆ, ದೇವತೆಗಳ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದಂತೆ ನೀಡುವ ರಕ್ಷಣೆ - ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವವು.

ನಾರಾಯಣ ಕವಚದ ಪ್ರಭಾವ :

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ, ಆಪತ್ತಿನಿಂದ, ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಣೆಯ 'ವಜ್ರಕವಚ' ವನ್ನು ತೊಡಿಸುವ 'ನಾರಾಯಣಕವಚ'ದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ. ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಅದರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಅವನು ಅದರ ಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿಯೇ ಆ ಕೂಡಲೇ ಅಸುರರನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋಲಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಮೊದಲೇ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದಾಗ ಆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಇನ್ನಷ್ಟು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಷ್ಟೇ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದರ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ. ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರ ಉಪದೇಶದಿಂದಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೆರುಗು ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮೂರು ಲೋಕದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ದೇವೇಂದ್ರನಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿಕೊಡಲು ಅದು ಸಮರ್ಥವೆನಿಸಿತು.

ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೌಶಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಅನುಸಂಧಾನದ ಫಲವಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಮೃತ ಶರೀರದ ಎಲುಬುಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರರಥ ಗಂಧರ್ವನ ವಿಮಾನವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಷ್ಟೂ ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದ.

ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ :

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಮಧುವಿದ್ಯೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಂದಿರುವುದು - ಅದರ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಞಾಪಕ.

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇತರ ಯಾರಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸಬಾರದು ; ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಉಪದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆಯನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸುವೆನೆಂದು ದೇವೇಂದ್ರ ದಧೀಚಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದ. ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ಬಂದು ದಧೀಚಿಯಲ್ಲಿ ಆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ದಧೀಚಿ ಅವರಲ್ಲಿ ದೇವೇಂದ್ರ ತನಗೆ ನೀಡಿದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅವರು ದಧೀಚಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಅವನ ತಲೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದರು. ದಧೀಚಿ ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವನು. ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದಾಕ್ಷಣ ದೇವೇಂದ್ರ ದಧೀಚಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವನು. ಆಗ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು ದಧೀಚಿಯ ನಿಜವಾದ ತಲೆಯನ್ನು ತಂದು ಜೋಡಿಸುವರು.

ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಅಪೌರುಷೇಯವಾದ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನಾರಾಯಣವರ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಹತ್ವವಾದರೆ, ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಉಪದೇಶಿಸಬಾರದೆಂದು ಎಚ್ಚರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅದರ ರಹಸ್ಯ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯ ಮಹತ್ವ; ದೇವೇಂದ್ರನ ಅಂತಹ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿ ದಧೀಚಿಯಿಂದ ಅದರ ಉಪದೇಶ ಪಡೆಯಲು ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾತರತೆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಮಹತ್ವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಸಂದೇಶ :

ವಿದ್ಯೆ ಎಷ್ಟೇ ಫಲಶಾಲಿಯಾದರೂ ಆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಗುರುವಿನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನೂ, ಉಪದೇಶದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನೂ, ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಿಸುವುದಷ್ಟೇ. ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಫಲಶ್ರುತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟೇ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯೆ ಅವರ ಫಲಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು ಫಲಪ್ರದವಾಗದಿರಲು ನಾಲ್ಕು ಕಾರಣಗಳಿರುವವೆಂದು ಸಂದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಗುರು ಅಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವುದು, ಉಪದೇಶ ಪಡೆದ ಶಿಷ್ಯ ಅಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವುದು; ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಯೋಗ್ಯರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಶಿಷ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುರು ಸೇವೆ ಮಾಡದೆಯೇ ವಿದ್ಯೋಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಗುರು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗದೆ ವಿದ್ಯೋಪದೇಶ ನೀಡಿರುವುದು - ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಇದ್ದರೂ ವಿದ್ಯೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫಲಿಸದು.

‘ನಾರಾಯಣವರ್ಮ’ದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಸುವ ಸಾಧಕರು ಆದಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ಗುರುಗಳಿಂದ, ತಮ್ಮ ವಿನಯಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಸನ್ನರನ್ನಾಗಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮುಚಿತವಾದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು - ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದು.

ಪ್ರಕಟನೆಯ ಉದ್ದೇಶ :

‘ನಾರಾಯಣವರ್ಮ’ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವೋ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಭಾಗವತದ ಗೋಪೀಗೀತೆ, ಕುಂತೀಕೃತಸ್ತುತಿ, ಗಜೇಂದ್ರಕೃತಸ್ತುತಿ - ಮುಂತಾದವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಇವೆಯೋ ಅಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮಹತ್ತ್ವ ಅರ್ಥಗಾಂಭೀರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು.

ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಸಾಧಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ-
ವರ್ಮವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು; ಅದೂ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾದ
ಪಾರಾಯಣಕ್ಕಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡದೆ, ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ
ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗುವಂತೆ 'ನಾರಾಯಣ-
ವರ್ಮ'ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾರಾಯಣ-
ವರ್ಮವನ್ನು ಅನುವಾದಸಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳ ಔಚಿತ್ಯ , ವಿಶೇಷಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಾರ್ಥಕ
ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಳಾನುವಾದವನ್ನಲ್ಲದೆ
ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಉಪೋದ್ಘಾತವನ್ನೂ, ಪರಿಶಿಷ್ಟವನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ

ರಾಜೋವಾಚ

ಯಯಾ ಗುಪ್ತಃ ಸಹಸ್ರಾರ್ಹಃ ಸವಾಹಾನ್ ರಿಪುಸೈನಿಕಾನ್ |
ಕ್ರೀಡನ್ನಿವ ವಿನಿರ್ಜಿತೃ ತಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಬುಭುಜೇ ಶ್ರಿಯಮ್

||೧||

ಭಗವಂಸ್ತನ್ಮಮಾಖ್ಯಾಹಿ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ |
ಯಥಾಸ್ತತಾಯಿನಃ ಶತ್ರುನ್ ಯೇನ ಗುಪ್ತೋಽಜಯನ್ಮಥೇ

|| ೨ ||

ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು - ದೇವೇಂದ್ರನು ಯಾವ
ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತನಾಗಿ ವಾಹನಸಹಿತವಾದ
ಶತ್ರುಸೇನಾನಾಯಕರನ್ನು ಆಟ ಆಡುವಂತೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿ ಮೂರೂ
ಲೋಕಗಳ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು ? ಹೇ ಭಗವನ್! ದೇವೇಂದ್ರನು
ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ರೂಪಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಿಂದ
ರಕ್ಷಿತನಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕೊಡುವುದೇ ಮುಂತಾದ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದಾಗಿ
'ಅತತಾಯಿ'ಗಳೆನಿಸಿರುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಜಯಿಸಿರುವನು ?

ಶ್ರೀ ಶುಕ ಉವಾಚ -

ವೃತಃ ಪುರೋಹಿತಸ್ವಾಷ್ಟೋ ಮಹೇಂದ್ರಾಯಾನುಪೃಚ್ಛತೇ |

ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯಂ ವರ್ಮಾಹ ತದಿಹೈಕಮನಾಃ ಶೃಣು

|| ೩ ||

ಶ್ರೀ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರು ಸಮಾಧಾನಿಸಿದರು - ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತರಾಗಿ ವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತ್ವಷ್ಟಪಿನ ಪುತ್ರರಾದ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಮಹೇಂದ್ರನಿಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೇಳು.

ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ

ವಿಶ್ವರೂಪ ಉವಾಚ -

ಧೌತಾಂಘ್ರಿಪಾಣಿರಾಚಮ್ಯ ಸಪವಿತ್ರ ಉದಜ್ಞುಖಿಃ |

ಕೃತಸ್ವಾಂಗಕರನ್ಯಾಸೋ ಮಂತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ವಾಗ್ಯತಃ ಶುಚಿಃ

|| ೪ ||

ನಾರಾಯಣಮಯಂ ವರ್ಮ ಸನ್ನಹೈದ್ ಭಯ ಆಗತೇ |

ದೈವಭೂತಾತ್ಮಕರ್ಮಭ್ಯೋ ನಾರಾಯಣಮಯಃ ಪುಮಾನ್

|| ೫ ||

ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು - [ಮುಂದಿನ ಎಂಟು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಜಪದ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಹಕಾರಿಗಳಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.]

ದೈವಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಅನಾವೃಷ್ಟಾದಿ ಭಯ, ಭೂತಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಉನ್ಮಾದಾದಿ ಭಯ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ರೂಗಾದಿಗಳ ಭಯ ಇವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರಲು ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಪವಿತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣು ಷಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಅಂಗನ್ಯಾಸವನ್ನೂ, ವಾಸುದೇವ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕರನ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರದ ಆಯಾ ವರ್ಣ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯರೂಪಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡುತ್ತ, ಶುಚಿಯಾಗಿದ್ದು ನಾರಾಯಣನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದವನೆಂಬ ಅನುಸಂಧಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿ ನಾರಾಯಣನ ಸನ್ನಿಧಾನಾತಿಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರದಿಂದ ಅಂಗನ್ಯಾಸ

ಪಾದಯೋರ್ಜಾನುನೋರೂರ್ವೋದರೇ ಹೃದ್ಯಥೋರಸಿ |

ಮುಖೇ ಶಿರಸ್ಯಾನುಪೂರ್ವ್ಯಾದೋಂಕಾರಾದೀನಿ ವಿನ್ಯಸೇತ್

|| ೬ ||

ಓ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ವಿಪರ್ಯಯಮಥಾಪಿ ವಾ |

ವಾಸುದೇವದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕರನ್ಯಾಸ

[ಪಾದಾದಿ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುವುದು] ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲ್ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿ, ತೊಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ(ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ), ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಎದೆಯಲ್ಲಿ, ಮುಖದಲ್ಲಿ(ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ) ಹಾಗೂ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ 'ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ' ಎಂಬ ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ ಎಂಟು ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂತ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಓಂಕಾರರೂಪವಾದ ಪ್ರಣವವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಕ್ಷರದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪಠಿಸಿ, ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ಬಿಂದುವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಆಯಾ ಅಕ್ಷರದ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಇದು ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸ ಎನಿಸಿದೆ. ಪಾದದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗಿನ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನ್ಯಾಸ ನಡೆಸುವ ಬದಲು, ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ತಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪಾದದ ವರೆಗಿನ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ನ್ಯಾಸ ನಡೆಸಿದರೆ ಅದು ಸೃಷ್ಟಿನ್ಯಾಸ ಎನಿಸುವುದು. ಪಾದದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಉದರದ ವರೆಗಿನ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ನಡೆಸಿ ಮತ್ತೆ ಶಿರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಹೃದಯದ ವರೆಗಿನ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಈ ನ್ಯಾಸವು 'ಸ್ಥಿತಿನ್ಯಾಸ' ಎನಿಸುವುದು. ಈ ಮೂರು ನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ ವರ್ಣಗಳಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು.

[ನಾರಾಯಣಾಷ್ಟಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಅಂಗನ್ಯಾಸದ (ಸಂಹಾರನ್ಯಾಸ) ಕ್ರಮದ ವಿವರಣೆ - (ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನನ್ನು

ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಓಂ ಓಂ (ಕಾಲ್ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ತೈಜಸನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ನಂ ಓಂ
(ತೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಮೋಂ ಓಂ (ಹೊಕ್ಕುಳಲ್ಲಿ
ತುರ್ಯನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ನಾಂ ಓಂ (ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ)
ಓಂ ರಾಂ ಓಂ (ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಯಂ ಓಂ
(ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಣಾಂ ಓಂ (ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಜ್ಞಾನಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಯಂ ಓಂ - ಎಂದು ನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.]

ವಾಸುದೇವದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಕರನ್ಯಾಸ

ಕರನ್ಯಾಸಂ ತತಃ ಕುರ್ಯಾದ್ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವಿದ್ಯಯಾ

|| ೨ ||

ಪ್ರಣವಾದಿಯಕಾರಾಂತಮಂಗುಲ್ಯಂಗುಷ್ಠಪರ್ವಸು |

ಅಂಗನ್ಯಾಸದ ಬಳಿಕ ವಾಸುದೇವ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ
ಓಂಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಯಕಾರದ ವರೆಗಿನ ಹನ್ನೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು
ಓಂಕಾರದಿಂದ ಸಂಪುಟಿತಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಲಗೈಯ ತೋರ್ಬೆರಳಿನಿಂದ
ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಎಡಗೈಯ ತೋರ್ಬೆರಳಿನವರೆಗೆ ಎಂಟು ಬೆರಳುಗಳ ತುದಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ
ಎಂಟು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ, ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಹೆಬ್ಬರಳುಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಹಾಗೂ
ಮೇಲಿನ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

[ವಾಸುದೇವದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರದ ವರ್ಣಗಳಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕಾದ
ಕರನ್ಯಾಸದ ಕ್ರಮದ ವಿವರ -

(ಬಲಗೈಯ ತೋರ್ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಶವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ
ಓಂ ಓಂ (ಬಲಗೈಯ ಮಧ್ಯಬೆರಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ನಂ ಓಂ
(ಬಲಗೈಯ ಉಂಗುರಬೆರಳಲ್ಲಿ ಮಾಧವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಮೋಂ ಓಂ
(ಬಲಗೈಯ ಕಿರುಬೆರಳಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಭಂ ಓಂ (ಎಡಗೈಯ
ಕಿರುಬೆರಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಗಂ ಓಂ (ಎಡಗೈಯ ಉಂಗುರಬೆರಳಲ್ಲಿ
ಮಧುಸೂದನನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ತೇಂ ಓಂ (ಎಡಗೈಯ ತೋರ್ಬೆರಳಲ್ಲಿ
ವಾಮನನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ವಾಂ ಓಂ (ಬಲಗೈಯ ಹೆಬ್ಬರಳ ಬುಡದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಧರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಸುಂ ಓಂ (ಬಲಗೈಯ ಹೆಬ್ಬರಳ ತುದಿಯ

ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೃಷೀಕೇಶನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ದೇಂ ಓಂ (ಎಡಗೈಯ ಹೆಬ್ಬರಳ ಬುಡದ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಪಾಂ ಓಂ (ಎಡಗೈಯ ಹೆಬ್ಬರಳ ತುದಿಯ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಯಂ ಓಂ ಎಂದು ನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.]

ವಿಷ್ಣು ಮಂತ್ರದ ವರ್ಣಗಳಿಂದ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸ :

ನ್ಯಸೇದ್ಧದಯ ಓಂಕಾರಂ ವಿಕಾರಮನು ಮೂರ್ಧನಿ || ೮ ||

ಷಕಾರಂ ತು ಭ್ರವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಣಕಾರಂ ಶಿಖಿಯಾ ದಿಶೇತ್ |
ವೇಕಾರಮ್ ನೇತ್ರಯೋರ್ಯುಂಜ್ಯಾನ್ನಕಾರಂ ಸರ್ವಸಂಧಿಷು || ೯ ||

ಮಕಾರಮಸ್ತ್ರಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿರ್ಭವೇದ್ ಬುಧಃ |
ಸಪಿಸರ್ಗಃ ಫಡಂತಂ ತತ್ ಸರ್ವದಿಕ್ಷು ವಿನಿದಿಶೇತ್ || ೧೦ ||

(ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರದ ಓಂ, ವಿ, ಷ, ಣ, ವೇ, ನ - ಎಂಬ ಆರು ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಹೃದಯವೇ ಮುಂತಾದ ಆರು ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದು -) ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರವನ್ನು, ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾರವನ್ನು, ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಷಕಾರವನ್ನು, ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಣಕಾರವನ್ನು, ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವೇಕಾರವನ್ನು, ಎಲ್ಲಾ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ತೋಳುಗಳ ಹಾಗೂ ಕಾಲುಗಳ ಗಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರವನ್ನು ನ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಮಕಾರವನ್ನು ಮಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ - ಎಂಬುದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ದಿಗ್ಬಂಧನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅಂಗನ್ಯಾಸಕರನ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ವಿಷ್ಣುಮಂತ್ರದ ವರ್ಣಗಳನ್ನು ಷಡಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಸದ ವಿವರ-)

(ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ವಿಶ್ವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಓಂ ಓಂ (ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೈಜಸನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ವಿಂ ಓಂ (ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜ್ಞನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಷಂ ಓಂ (ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ತುರ್ಯನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ಣಂ ಓಂ

(ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ವೇಂ ಓಂ (ಎಲ್ಲ ಸಂಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ) ಓಂ ನಂ ಓಂ - ಎಂದು ನ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.)

(“ಮಃ ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್” ಎಂದು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ದಿಗ್ಬಂಧನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.)

ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ

ಇತ್ಯಾತ್ಮಾನಂ ಪರಂ ಧ್ಯಾಯೇದ್ |

ಧ್ಯೇಯಂ ಷಟ್ಶಕ್ತಿಭಿಯುತಮ್ |

ವಿದ್ಯಾತೇಜಸ್ವಪೋಮೂರ್ತಿ-

ರಿಮಂ ಮಂತ್ರಮುದಾಹರೇತ್

|| ೧೧ ||

ಹಿಂದೆ ಷಡಂಗನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾದ ಮಂತ್ರದ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪ - “ಓಂ ವಿಷ್ಣವೇ ನಮಃ” - ಎಂಬುದಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಮಂತ್ರದ ಅರ್ಥಜ್ಞಾನರೂಪವಾದ ವಿದ್ಯಾ, ನಿರಂತರಚಿಂತನರೂಪವಾದ ತೇಜಸ್ಸು, ಮನನರೂಪವಾದ ತಪಸ್ಸು ಈ ಮೂರು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗಳಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದವನಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿ ಆರು ಗುಣಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಉತ್ಸಾಹ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮುಂತಾದ ಆರು ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತ “ಹರಿರ್ಪಿದಧ್ಯಾತ್...” ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಬೇಕು.

ಅಥ ನಾರಾಯಣವರ್ಮಃ

ಹರಿವಿದಧ್ಯಾನ್ಮಮ ಸರ್ವರಕ್ಷಾಂ |
ನ್ಯಸ್ತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಃ ಪತಗೇಂದ್ರಪ್ರಷ್ಠೇ |
ದರಾರಿಚರ್ಮಾಸಿಗದೇಷುಚಾಪ -
ಪಾಶಾನ್ ದಧಾನೋಽಷ್ಟಗುಣೋಷ್ವಬಾಹುಃ

|| ೧೨ ||

ಪಕ್ಷಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಗರುಡನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಪಾದಕಮಲವನ್ನು ಚಾಚಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು-ಪಾಲಿಸುವುದು-ಸಂಹರಿಸುವುದು-ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವುದು-ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದು-ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡುವುದು-ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವುದು-ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗುರಾಣಿ, ಖಡ್ಗ, ಗದೆ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಪಾಶಗಳೆಂಬ ಎಂಟು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಎಲ್ಲೆಡೆ, ಯಾವಾಗಲೂ, ಸಕಲ ವಿಧದ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ನನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿ.

ಜಲೇಷು ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಮತ್ಸ್ಮೂರ್ತಿ-
ಯಾದೋಗಣೇಭ್ಯೋ ವರುಣಸ್ಯ ಪಾಶಾತ್ |
ಸ್ಥಲೇ ಚ ಮಾಯಾವಟುವಾಮನೋಽವ್ಯಾತ್

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಃ ಖೇವತು ವಿಶ್ವರೂಪಃ

|| ೧೩ ||

ಮೀನಿನ ರೂಪವುಳ್ಳ ಭಗವಂತನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಜಲಚರಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ “ವರುಣನ ಪಾಶ”ದಿಂದ ಆಪತ್ತು ಬರದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ವಾಮನನಾದ ಭಗವಂತನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ವಿಶ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆಪತ್ತು ಬಾರದಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ದುರ್ಗೇಷ್ಟಟವ್ಯಾಜಿಮುಖಾದಿಷು ಪ್ರಭುಃ
ಪಾಯಾನ್ಯಸಿಂಹೋಽಸುರಯೂಥಪಾರಿಃ |
ವಿಮುಂಚತೋ ಯಸ್ಯ ಮಹಾಟ್ಟಹಾಸಂ
ದಿಶೋ ವಿನೇದುರ್ನ್ಯಪತಂಶ್ಚ ಗರ್ಭಾಃ

|| ೧೪ ||

ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಟ್ಟಹಾಸವನ್ನು ಗೈಯಲು, ಅದರಿಂದಾಗಿ ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುವವೋ, ಶತ್ರುಗಳ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗರ್ಭಗಳು ಪತಿತವಾಗುವವೋ, ಅಸುರಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ಶತ್ರು ಎನಿಸಿರುವ ಅಂತಹ ಸರ್ವಸಮರ್ಥನಾದ ನರಸಿಂಹನು ಸಂಕಟಸ್ಥಾನಗಳಾದ ಅರಣ್ಯ, ಯುದ್ಧದ ಉಪಕ್ರಮ ಮುಂತಾದೆಡೆ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ರಕ್ಷತ್ವಸೌ ಮಾಽದ್ವನಿ ಯಜ್ಞಕಲ್ಪಃ
ಸ್ವದಂಷ್ಟ್ರಯೋನ್ನೀತಧರೋ ವರಾಹಃ |
ರಾಮೋಽದ್ರಿಕೂಟೇಷ್ಟಥ ವಿಪ್ರವಾಸೇ
ಸಲಕ್ಷ್ಮಣೋಽವ್ಯಾಧ್ ಭರತಾಗ್ರಜೋ ಮಾಮ್

|| ೧೫ ||

ತನ್ನ ಅಂಗಗಳಿಂದ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿರುವ ತನ್ನ ದಾಡೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ, ವರಾಹನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲಿ. ಶಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸದಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಪರಶುರಾಮನು ಪರ್ವತದ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಭರತನ ಅಣ್ಣನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಮಾಮುಗ್ರಧನ್ವಾ ಅಖಿಲಪ್ರಮಾದಾ-

ನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ನರಶ್ಚ ಹಾಸಾತ್ |

ದತ್ತಸ್ವಯೋಗಾದಥ ಯೋಗನಾಥಃ

ಪಾಯಾದ್ ಗುಣೇಶಃ ಕಪಿಲಃ ಕರ್ಮಬಂಧಾತ್

|| ೧೬ ||

ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯಂಕರನಾದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ನಾರಾಯಣನು ಭಗವಂತನ ವಿಸ್ಮರಣೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ತಿಳಿಗೇಡಿತನದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ನರ ಎನಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಅಪಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಯೋಗಪ್ರವರ್ತಕನಾಗಿದ್ದು, 'ಯೋಗನಾಥ' ಎಂದೆನಿಸಿರುವ 'ದತ್ತ' ನು ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಅಪರಾಧದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ವಾದಿ ಪ್ರಾಕೃತಗುಣಗಳಿಗೆ ನಿಯಾಮಕನಾಗಿರುವ ಕಪಿಲನು ಕರ್ಮಬಂಧನದಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽವತು ಕಾಮದೇವಾ -

ದ್ಧಯಶೀರ್ಷಣಃ ಮಾಂ ಪಥಿ ದೇವಹೇಳನಾತ್ |

ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯಃ ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನಾತ್

ಕೂರ್ಮೋ ಹರಿರ್ಮಾಂ ನಿರಯಾದಶೇಷಾತ್

|| ೧೭ ||

ಸನತ್ಕುಮಾರ ಎನಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು ಅಯೋಗ್ಯಕಾಮನೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಹಯಗ್ರೀವನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಎಸಗಬಹುದಾದ ದೇವತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲಿ. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲೂ, ಋಷಿಗಳಲ್ಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಹಿದಾಸನು ಭಗವಂತನಿಗಿಂತ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅವನ ಪರಿವಾರದವರೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅರ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ, ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ. ಕೂರ್ಮನು ನನ್ನನ್ನು ಸಕಲ ನರಕಗಳಿಂದ, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಧನ್ವಂತರಿಭರ್ಗವಾನ್ ಪಾತ್ವಪಥ್ಯಾದ್

ದ್ವಂದ್ವಾದ್ ಭಯಾದ್ ಋಷಭೋ ನಿರ್ಜಿತಾತ್ಮಾ |

ಯಜ್ಜಶ್ಚ ಲೋಕಾದುತ ತತ್ಕೃತಾನೋ

ಬಲೋ ಗಣಾತ್ ಕ್ರೋಧವಶಾದಹೀಂದ್ರಃ

|| ೧೮ ||

ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಮುಂತಾದ ಷಡ್ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದ ಧನ್ವಂತರಿಯು ಅಂತಃಕರಣದ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲ ಹಾಗೂ ದೇಹಕ್ಕೆ ರೋಗಜನಕವಾದ ಅಹಿತ ಆಹಾರದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲಿ. ಇಂದ್ರಿಯಸಮೂಹವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಋಷಭರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಜಯಾಪಜಯ, ಸುಖದುಃಖ, ಶೀತೋಷ್ಣ ಮುಂತಾದ ದ್ವಂದ್ವಪ್ರಯುಕ್ತ ಭಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಯಜ್ಞನಾಮಕ ಭಗವಂತನು ರಾಕ್ಷಸರೇ ಮುಂತಾದ ದುರ್ಜನರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿ; ಒಂದು ವೇಳೆ ದುರ್ಜನರು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೂ ಏನೂ ಹಾನಿ ಆಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಶೇಷರೂಪಿಯಾದ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ಆಪಿಷ್ಯನಾದ, ಭಗವಂತನು ಸರ್ಪಸಮೂಹದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿ.

ದ್ವೈಪಾಯನೋ ಭಗವಾನ್ ಸಂಪ್ರಮೋಹಾತ್
ಬುದ್ಧಶ್ಚ ಪಾಷಂಡಗಣಾತ್ ಪ್ರಮಾದಾತ್ |
ಕಲ್ಕೀ ಕಲೇಃ ಕಾಲಮಲಾತ್ ಪ್ರಪಾತು
ಧರ್ಮಾಪನಾಯೋರುಕ್ಯತಾವತಾರಃ

|| ೧೯ ||

ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಷಯಕಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಬುದ್ಧನು ಬೌದ್ಧಪಾಶುಪತಾದಿಪಾಷಂಡಶಾಸ್ತ್ರಶ್ರವಣಾದಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲಿ. ದುಷ್ಟರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ಕಲ್ಕಿಯು ಕಲಿಕಾಲಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಪಾಪದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲಿ.

ಮಾಂ ಕೇಶವೋ ಗದಯಾ ಪ್ರಾತರವ್ಯಾದ್
ಗೋವಿಂದ ಆಸಂಗವ ಆತ್ಮವೇಣುಃ |
ನಾರಾಯಣಃ ಪಾತು ಸದಾಽತ್ತಶಕ್ತಿಃ
ಮಧ್ಯಂದಿನೇ ವಿಷ್ಣುರರೀಂದ್ರಪಾಣಿಃ

|| ೨೦ ||

ಕೌಮೋದಕೇ ಗದೆಯಿಂದ ಸಹಿತನಾದ ಕೇಶವನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಕೊಳಲನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಗೋವಿಂದನು “ಆಸಂಗವ” ಎನಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಲಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಧವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ

ನಾರಾಯಣನು “ಪ್ರಾಹ್ಲ” ಎನಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಚಕ್ರಶ್ರೇಷ್ಠವನ್ನು
ಧರಿಸಿರುವ ವಿಷ್ಣುವು ‘ಮಧ್ಯಂದಿನ’ ಎನಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ದೇವೋಽಪರಾಹ್ಣೇ ಮಧುಹೋಗ್ರಧನ್ವಾ
ಸಾಯಂ ತ್ರಿಧಾಮಾವತು ಮಾಧವೋ ಮಾಮ್ |
ದೋಷೇ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಉತಾರ್ಧರಾತ್ರೇ
ನಿಶೀಥ ಏಕೋಽವತು ಪದ್ಮನಾಭಃ

|| ೨೧ ||

ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ
ಸ್ತುತನಾದ ಮಧುಸೂದನನು ‘ಅಪರಾಹ್ಣ’ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ.
ಅನಂತಾಸನ, ವೈಕುಂಠ, ಶ್ವೇತದ್ವೀಪ ಎಂಬ ಮೂರು ಲೋಕಗಳುಳ್ಳ ಮಾಧವನು
‘ಸಾಯಂಕಾಲ’ದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ‘ದೋಷ’ - ಎನಿಸುವ ರಾತ್ರಿ
ಭೋಜನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೃಷೀಕೇಶನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ
ಪದ್ಮನಾಭ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀವತ್ಸಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾಽಪರರಾತ್ರ ಈಶಃ
ಪ್ರತ್ಯೂಷ ಈಶೋಽಸಿಧರೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ದಾಮೋದರೋಽವ್ಯಾದನುಸಂಧ್ಯಂ ಪ್ರಭಾತೇ
ವಿಷ್ಣುಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭಗವಾನ್ ಕಾಲಮೂರ್ತಿಃ

|| ೨೨ ||

“ಅಪರಾತ್ರ” ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವತ್ಸಚಿಹ್ನೆಯುಳ್ಳ, ಸಮರ್ಥನಾದ
ಶ್ರೀಧರನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಅರುಣೋದಯದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗಧಾರಿಯಾದ,
ಸಮರ್ಥನಾದ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ದಾಮೋದರನು ಕಾಪಾಡಲಿ. ಸೂರ್ಯೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಗುಣಾತ್ಮಕ
ದೇಹವುಳ್ಳ ವಾಮನ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಚಕ್ರಂ ಯುಗಾಂತಾನಲತಿಗ್ಮನೇಮಿ
ಭ್ರಮತ್ ಸಮಂತಾತ್ ಭಗವತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಮ್ |
ದಂದಗ್ಧಿ ದಂದಗ್ಧ್ಯಿಸೈನ್ಯಮಾಶು

ಕಕ್ಷಂ ಯಥಾ ವಾತಸಖೋ ಹುತಾಶಃ

|| ೨೩ ||

ಯುಗಾಂತರದ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಂಚುವುಳ್ಳ, ಭಗವಂತನಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸುದರ್ಶನಚಕ್ರವು ಎಲ್ಲೆಡೆ ತಿರುಗುತ್ತ ಇರುವಂತಹದ್ದು. ಅಂತಹ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವೇ! ಗಾಳಿಯ ಮಿತ್ರ ಎನಿಸಿರುವ ಅಗ್ನಿಯು ಒಣಗಿದ ಕಾಡನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಸುಟ್ಟುಹಾಕು.

ಗದೇಽಶನಿಸ್ಪರ್ಶನವಿಸ್ಫುಲಿಂಗೇ

ನಿಷ್ಪಿಂಥಿ ನಿಷ್ಪಿಂಥ್ಯಜಿತಪ್ರಿಯಾಽಸಿ |

ಕೂಶ್ಮಾಂಡವೈನಾಯಕಯಕ್ಷರಕ್ಷೋ-

ಭೂತಗ್ರಹಾಂಶ್ಚೂರ್ಣಯ ಚೂರ್ಣಯಾರೀನ್

|| ೨೪ ||

ವಜ್ರಾಯುಧಗಳೆರಡರ ಅಥವಾ ಸಿಡಿಲುಗಳ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಗ್ನಿಕಣಗಳಂತಿರುವ ಅಗ್ನಿಕಣಗಳನ್ನೂ, ಮಿಂಚನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಕೌಮೋದಕೇ ಗದೆಯೇ | ನೀನು ಅಜಿತನಿಗೆ ಪ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುವವಳು. ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಕೂಶ್ಮಾಂಡ, ವೈನಾಯಕ, ಯಕ್ಷ, ರಾಕ್ಷಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು.

ತ್ವಂ ಯಾತುಧಾನಪ್ರಮಥಪ್ರೇತಮಾತ್ಯ-

ಪಿಶಾಚವಿಪ್ರಗ್ರಹಘೋರದೃಷ್ಟೀನ್ |

ದರೇಂದ್ರ ವಿದ್ರಾವಯ ಕೃಷ್ಣಪೂರಿತೋ

ಭೀಮಸ್ವನೋಽರೀನ್ ಹೃದಯಾನಿ ಕಂಪಯನ್

|| ೨೫ ||

ಹೇ ಶಂಖಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾಂಚಜನ್ಯ! ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಂದ ಊದಲ್ಪಟ್ಟು ಭಯಂಕರ ಸದ್ದು ಉಳ್ಳ ನೀನು ರಾಕ್ಷಸವಿಶೇಷರು, ರುದ್ರನ ಪಾರ್ಷದರು, ಭೂತವಿಶೇಷಗಳು, ಗಣದೇವತೆಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಘೋರದೃಷ್ಟಿವುಳ್ಳ ಇತರ ಶತ್ರುಗಳು - ಇವುಗಳ ಹೃದಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಡುಕ ಉಂಟು ಮಾಡಿ, ಬಳಿಕ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡು.

ತ್ವಂ ತಿಗ್ಮಧಾರಾಸಿವರಾರಿಸೈನ್ಯ-

ಮೀಶಪ್ರಯುಕ್ತೋ ಮಮ ಛಿಂದಿ ಛಿಂದಿ |

ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಚರ್ಮಾಭತಚಂದ್ರ ಛಾದಯ
ದ್ವಿಷಾಮಘಂ ನೋ ಹರ ಪಾಪಚಕ್ಷುಷಾಮ್

|| ೨೬ ||

ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಅಲಗು ಉಳ್ಳ ಖಡ್ಗಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಂದಕವೇ!
ಭಗವಂತನಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನೀನು ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳ ಸೇನೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸು.
ನೂರು ಚಂದ್ರಾಕಾರದ ಮಂಡಲಗಳುಳ್ಳ ಗುರಾಣಿ! ಪಾಪದೃಷ್ಟಿವುಳ್ಳ ಶತ್ರುಗಳ
ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚಾದಿಸು. ನಮ್ಮ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸು.

ಯನ್ನೋ ಭಯಂ ಗ್ರಹೇಭ್ಯೋಽಭೂತ್
ಕೇತುಭ್ಯೋ ನೃಭ್ಯ ಏವ ಚ |
ರರಿಸೃಪೇಭ್ಯೋ ದಂಷ್ಟ್ರಿಭ್ಯೋ
ಭೂತೇಭ್ಯೋಘೇಭ್ಯ ಏವ ಚ

|| ೨೭ ||

ಸರ್ವಾಣ್ಯೇತಾನಿ ಭಗವನ್ನಾಮ-
ರೂಪಾಸ್ತ್ರಕೀರ್ತನಾತ್ |
ಪ್ರಯಾಂತು ಸಂಕ್ಷಯಂ ಸದ್ಯೋ
ಯೇನ್ಯೇ ಶ್ರೇಯಃಪ್ರತೀಪಕಾಃ

|| ೨೮ ||

ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ಪೂತನಾದಿಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಅಥವಾ
ಸೂರ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಗಳಿಂದ, ಉತ್ಪಾತಗಳಿಂದ, ಕೆಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯರಿಂದ, ಸರ್ಪಗಳಿಂದ,
ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳಿಂದ, ಇತರ ಪಶುಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ವ್ಯಸನಗಳಿಂದ, ಭಯವು
ಉಂಟಾಗಬಾರದೋ ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲವೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನೇನು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ
ವಿಘಾತಕಗಳಾದವು ಇದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲ ಭಗವಂತನ ನಾಮ, ರೂಪ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತ್ರ
ಸಂಕೀರ್ತನೆವುಳ್ಳ, 'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'ದಿಂದ ಕೂಡಲೇ ನಾಶಹೊಂದುವಂತಾಗಲಿ.

ಗರುಡೋ ಭಗವಾಂಸ್ತೋತ್ರ-
ಸ್ತೋಮಛಂದೋಮಯಃ ಪ್ರಭುಃ |
ರಕ್ಷತ್ವಶೇಷಕೃಚ್ಛ್ರೇಭ್ಯೋ
ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಃ ಸ್ವನಾಮಭಿಃ

|| ೨೯ ||

ಬೃಹದ್ರಥಂತರವೇ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಋಕ್-ಮುಂತಾದ ವೇದಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಯಾದ, ಪೂಜ್ಯನಾದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಭಗವಂತನಿಂದ ಕೂಡಿಯೇ ಇರುವ ಗರುಡನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ನಾಮಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ. ಅಥವಾ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನ ಎಂಬ ಭಗವಂತನ ಸೇವಕನೂ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ನಾಮಗಳ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳ, ಸಕಲ ಆಪತ್ತುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಸರ್ವಾಪದ್ಭ್ಯೋ ಹರೇರ್ನಾಮ
ರೂಪಾಯಾನಾಯಧಾನಿ ನಃ |
ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರಾಣಾನ್
ಪಾಂತು ಪಾರ್ಷದಭೂಷಣಾಃ

|| ೩೦ ||

ಭಗವಂತನ ನಾರಾಯಣಾದಿನಾಮಗಳು, ಮತ್ಸ್ಯಾದಿರೂಪಗಳು, ಗರುಡ, ವಾಯು ಮುಂತಾದ ವಾಹನಗಳು, ಚಕ್ರಾದಿ ಆಯುಧಗಳು, ಮುಖ್ಯರಾದ ಅನುಚರರು, ಅಥವಾ ಅನುಚರರು ಹಾಗೂ ಆಭರಣಗಳು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಕಲ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಿ.

ಯಥಾ ಹಿ ಭಗವಾನೇವ
ವಸ್ತುತಃ ಸದಸಚ್ಚ ಯತ್ |
ಸತ್ಯೇನಾನೇನ ನಃ ಸರ್ವೇ
ಯಾಂತು ನಾಶಮುಪದ್ರವಾಃ

|| ೩೧ ||

ಪೃಥ್ವಿ, ಜಲ ಹಾಗೂ ತೇಜಸ್ಸುರೂಪವಾದ ಮೂರ್ತಪ್ರಪಂಚ, ವಾಯು ಹಾಗೂ ಆಕಾಶರೂಪವಾದ ಅಮೂರ್ತಪ್ರಪಂಚ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಪ್ರಪಂಚ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಪ್ರಪಂಚ - ಇವು ಪರಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಭಗವಂತನಿಂದ ನಿಯಮ್ಯಗಳಾಗಿದ್ದು 'ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮ' - ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸದಾತ್ಮಕ ಭಗವಂತನೇ

ಎಂದು ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸತ್ಯದ ಅರಿವಿನಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉಪದ್ರವಗಳೆಲ್ಲ ನಾಶಹೊಂದಲಿ.

ಯಥೈಕಾತ್ಮಾನುಭಾವೇನ
ವಿಕಲ್ಪರಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಭೂಷಣಾಯುಧಲಿಂಗಾಖ್ಯಾ
ಧತ್ತೇ ಶಕ್ತೀಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ

|| ೩೨ ||

ತೇನೈವ ಸತ್ಯಮಾನೇನ
ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |
ಪಾತು ಸರ್ವೈಃ ಸ್ವರೂಪೈರ್ನಃ
ಸದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಗಃ

|| ೩೩ ||

ಆಯಾ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಾಮಕಗಳಾಗಿ ಇರುವ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಅಭೇದಾನು ಸಂಧಾನದಿಂದ ಸ್ವಗತ ಭೇದಗಳಿಂದ ದೂರನಾಗಿರುವವನಾದರೂ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಭೂಷಣ, ಆಯುಧ, ಹಾಗೂ ಚಿಹ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯಗಳಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನು. ಈ ರೂಪದ ಯಥಾರ್ಥ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ಅಥವಾ ನನ್ನ ಶಪಥಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪದಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇರುವ ಭಗವಂತನು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಲ್ಲೆಡೆ ತನ್ನ ಸಕಲ ರೂಪಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ವಿದಿಕ್ಷು ದಿಕ್ಷೂರ್ಧ್ವಮಧಃ ಸಮಂತಾ-
ದಂತರ್ಬಹಿರ್ಭಗವಾನ್ ನಾರಸಿಂಹಃ |
ಪ್ರಹಾಪಯಲ್ಲೋಕಭಯಂ ಸ್ವನೇನ
ಸ್ವತೇಜಸಾ ಗ್ರಸ್ತಸಮಸ್ತತೇಜಾಃ

|| ೩೪ ||

ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳ ತೇಜಸ್ಸು ಮಸುಕು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವ ತನ್ನ ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಸಜ್ಜನರ ಭಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಭಗವಾನ್ ನರಸಿಂಹನು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಳಗೆ, ಒಳಗೆ, ಹೊರಗೆ - ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಫಲಶ್ರುತಿ:

ಮಘವನ್ನಿದಮಾಖ್ಯಾತಂ ವರ್ಮ ನಾರಾಯಣಾತ್ಮಕಮ್ |
ವಿಜೇಷ್ಯಸ್ಯಂಜಸಾ ಯೇನ ದಂತಿತೋಽಸುರಯೂಥಪಾನ್ || ೩೫ ||

ಹೇ 'ದೇವೇಂದ್ರ!' ನಾರಾಯಣನ ಅತಿಶಯ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬಲ್ಲ, ಅಥವಾ ನಾರಾಯಣನೇ ಸ್ವಾಮಿ ಆಗಿ ಉಳ್ಳ ಅಥವಾ ನಾರಾಯಣನ ರೂಪಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾದ ಕವಚವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಧರಿಸಿದ ಎಂದರೆ ಅಸುರಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜಯಿಸುವಿ.

ಏತದ್ ಧಾರಯಮಾಣಸ್ತು ಯಂ ಯಂ ಪಶ್ಯತಿ ಚಕ್ಷುಷಾ |
ಪದಾ ವಾ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ ಸದ್ಯಃ ಸಾಧ್ವಸಾತ್ ಸ ವಿಮುಚ್ಯತೇ || ೩೬ ||

ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡವನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಯಾರನ್ನು ಕಾಣುವನೋ, ಪಾದದಿಂದ ಯಾರನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವನೋ ಹಾಗೆ ನೋಡಲಟ್ಟವನೂ, ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೂ ಕೂಡಲೇ ಭಯದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನು.

ನ ಕುತಶ್ಚಿದ್ ಭಯಂ ತಸ್ಯ ವಿದ್ಯಾಂ ಧಾರಯತೋ ಭವೇತ್ |
ರಾಜದಸ್ಯುಗ್ರಹಾದಿಭ್ಯೋ ವ್ಯಾಧ್ಯಾದಿಭ್ಯಶ್ಚ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ || ೩೭ ||

ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವವನಿಗೆ ರಾಜರು, ಕಳ್ಳರು, ಗ್ರಹಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಲೂ ರೋಗವೇ ಮೊದಲಾದವು - ಹೀಗೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಎಂದೂ ಭಯವಿರಲಾರದು.

ಇಮಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಪುರಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕೌಶಿಕೋ ಧಾರಯನ್ ದ್ವಿಜಃ |
ಯೋಗಧಾರಣಯಾ ಸ್ವಾಂಗಂ ಜಹೌ ಸ ಮರುಧನ್ವನಿ || ೩೮ ||

ತಸ್ಯೋಪರಿ ವಿಮಾನೇನ ಗಂಧರ್ವಪತಿರೇಕದಾ |
ಯಯೌ ಚಿತ್ರರಥಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ವೃತೋ ಯತ್ರ ದ್ವಿಜಕ್ಷಯಃ || ೩೯ ||

ಸಾಂಗನೋ ನೃಪತತ್ ಸದ್ಯಃ ಸವಿಮಾನೋ ಹೃವಾಕ್ಶಿರಾಃ |

ವಿದ್ಯಾಮಿಮಾಂ ಧಾರಯತೋ ಮೃತಸ್ಯಾಸ್ಥಿವಿಲಂಘನಾತ್ || ೪೦ ||

ಸ ವಾಲಖಿಲ್ಯವಚನಾದಸ್ಥೀನ್ಯಾದಾಯ ವಿಸ್ತಿತಃ |

ಪ್ರಾಸ್ಯ ಪ್ರಾಚೀಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಧಾಮ ಸ್ವಮನ್ವಗಾದ್ || ೪೧ ||

ಈ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕೌಶಿಕ ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನು ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಧಾರಣೆಯಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದನು. ಒಮ್ಮೆ ಚಿತ್ರರಥ ಎಂಬ ಗಂಧರ್ವಪತಿಯು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆ ಕೌಶಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಎಲ್ಲಿ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದನೋ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ವಿಮಾನದಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೂಡಲೇ ಚಿತ್ರರಥನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ವಿಮಾನ ಸಹಿತನಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವನು. ನಾರಾಯಣ ಕವಚವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೌಶಿಕನ ಎಲುಬನ್ನು ದಾಟಿದುದರಿಂದಾಗಿ ಚಿತ್ರರಥನು ಬಿದ್ದನು. ವಾಲಖಿಲ್ಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಕೌಶಿಕನ ಎಲುಬನ್ನು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು ತಿಳಿಸುವರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾದ ಚಿತ್ರರಥ ಕೌಶಿಕನ ಅಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸರಸ್ವತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತನ್ನ ಗಂಧರ್ವಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಯ ಇದಂ ಶೃಣುಯಾತ್ ಕಾಲೇ ಯೋ ಧಾರಯತಿ ಚಾದೃತಃ |

ತಂ ನಮಸ್ಯಂತಿ ಭೂತಾನಿ ಮುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವತೋ ಭಯಾತ್ || ೪೨ ||

ಯಾರು ವಿಹಿತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಶ್ರವಣ ನಡೆಸುವನೋ, ಯಾರು ಇದನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನೋ ಅವನನ್ನು ಸಕಲ ಭೂತಗಳೂ ಗೌರವಿಸುವವು. ಅವನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಭಯದಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನು. ಸಂಸಾರ ಭಯದಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವನು.

ಶ್ರೀ ಶುಕ ಉವಾಚ

ಏತಾಂ ವಿದ್ಯಾಮಧಿಗತೋ ವಿಶ್ವರೂಪಾಚ್ಛತಕ್ರತುಃ

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಬುಭುಜೇ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಮೃಧೇಽಸುರಾನ್ || ೪೩ ||

ಈ ನಾರಾಯಣಕವಚವನ್ನು ವಿಶ್ವರೂಪಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಇಂದ್ರನು, ಇದರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಸುರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ, ಮೂರುಲೋಕದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು.

ಇತಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಸುಪ್ರೀತೋ ವರದೋ ಭವತು || ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಪರಿಶಿಷ್ಟ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟರೂಪಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಭಗವಂತನ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಏನೂ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ರೂಪ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ, ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತಹದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಾ ರೂಪವನ್ನೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ. “ತಂ ಯಥಾ ಯಥಾ ಉಪಾಸತೇ ತದೇವ ಭವತಿ” - ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯು ಉಪಾಸನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಧಕನು ಭಗವಂತನಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ಫಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದವೆಂದರೆ “ನಾರಾಯಣವರ್ಮ”ದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಿಗೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳಿಗೂ ನಂಟು ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆ. ಆ ನಂಟನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಅಧಿಕಫಲಪ್ರದವೆನಿಸಬಲ್ಲದು. ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿ ನಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಯಾ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಫಲಪ್ರದಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಮಗಳು ಹೇಗೆ

ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವೆಂಬುದರ ವಿವೇಚನೆಯೂ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುವಂತಹದ್ದು.

ತಾಪಸನೇ ಹರಿ

‘ಹರಿರ್ವಿದಧ್ಯಾತ್. . . .’ - ಎಂಬ ಮೊದಲ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಭಗವದ್ರೂಪವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ‘ಹರಿ’ - ಎಂಬುದು ಭಗವಂತನ ಮೂಲ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಹೆಸರಾದರೂ ‘ನಾರಾಯಣವರ್ಮ’ದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳನ್ನೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದ ‘ಹರಿ’ ಎಂಬುದೂ ಅವನ ರೂಪವಿಶೇಷ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಯಮಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ರೂಪವೂ ಒಂದು. ನರ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣ ರೂಪಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗಿರುವ ಹರಿರೂಪದ ಉಲ್ಲೇಖ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ - ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಥವಾ ತಾಪಸಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಗಜೇಂದ್ರನಿಗೆ ಮೊಸಳೆಯ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ರೂಪ ಹರಿ ಎಂದೆನಿಸಿರುವಂತಹದ್ದು. ಗಜೇಂದ್ರನಿಂದ ‘ಹರಿ’ - ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೆಂದೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡಲು ಶ್ರೀ ಮದಾಚಾರ್ಯರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ‘ಮಾತ್ಸ್ಯ’ ದಲ್ಲೂ ‘ಹರಿ’ - ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೂಪವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. “ಇಂದ್ರದ್ಯುಷ್ಟಿ”ನಂತಹ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಂದ ಆಪತ್ತನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದ ಈ ಭಗವದ್ರೂಪದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ನಾವೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

‘ಹರಿಃ’ - ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿ, ಅಂದರೆ ಇತರ ಯಾವುದೇ ದೇವತೆ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ, ಪರಿಹರಿಸುವವನೆಂದೂ, ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವವನೆಂದೂ ಅರ್ಥ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ

ಬಗೆಯ 'ಅನಿಷ್ಟನಿವೃತ್ತಿ', 'ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿ'ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹರಿ ಎನಿಸುವ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ 'ಸರ್ವರಕ್ಷೆ'ಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಪ್ರಲಯಜಲದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸಿರುವ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಲಚರಗಳಿಂದ ಆಪತ್ತು ಒದಗದಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಪ್ರಲಯಜಲದಲ್ಲೂ ಸತ್ಯವ್ರತರಾಜನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿ, ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ 'ಮತ್ಸ್ಯ' ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸದಿರಲಾರ.

ಜಲದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟ ಜಲಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಜಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಸಗಬಹುದಾದ ವಿವಸ್ತ್ರಾಗಿ ಮೀಯುವುದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಲ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜಿಸುವುದು - ಮುಂತಾದ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ನಡೆದು ಹೋದರೆ ಆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪಾಪ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ "ಜಲೇಷು ಮಾಂ ರಕ್ಷತು ಮತ್ಸ್ಯಮೂರ್ತಿಃ" - ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಹೀಗೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಸ್ನಾನದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ 'ಮತ್ಸ್ಯ' ಎನಿಸಿರುವವನು ಭಗವಂತನು. ಜಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಿಸುವ ದುಷ್ಟಪಶುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವನು ಅವನೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲೂ ಅವನು 'ಮತ್ಸ್ಯ'.

ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವಾಮನನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಬಲಿಯಿಂದ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದ ವಾಮನನಿಗೆ ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ವಾಮನನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ಸ್ಥಲದ ಮೇಲೆ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಡುವುದು, ಉಗುಳುವುದು ಸೀನುವುದು - ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಸ್ಥಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧವನ್ನೆಸಗಿದಂತಾಗುವುದು. 'ವಾಮನ'ನು ಅಂತಹ ಅಪರಾಧ ನಡೆಯದಂತೆ, ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದಲ್ಲಿ - ಅದರಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವನು.

ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ದೂರಸರಿಸುವುದರಿಂದ 'ವಾಮನ' ಎಂದೆನಿಸಿರುವವನು ಭಗವಂತನು. ಅಂತೆಯೇ ಸ್ಥಲದ ಕುರಿತು ಸುಂದರವಾದ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಅವನು 'ವಾಮನ'.

ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಿಂದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ

'....ನಭಃ ಶರೀರೇಣ ದಿಶಶ್ಚ ಬಾಹುಭಿಃ' - ಎಂದು ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ (8-20-33) ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಆಕಾಶತುಂಬ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ 'ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ' ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳು ನಮಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಅವ್ಯಾಕೃತ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಅಭಿಮಾನಿನಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ವ್ಯಾಕೃತ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಗಣಪತಿ ಅಭಿಮಾನಿ. ಇದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಪಚಾರ ಆಗದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಆಕಾಶವಿಷಯದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಅವನು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಭಗವಂತನು 'ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ' - ಎಂದೆನಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಎಚ್ಚರ, ಕನಸು, ನಿದ್ರೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶರೀರದ

ಬಲಗಣ್ಣಿನ ತುದಿ ಭಾಗ, ಕಂಠ ಹಾಗೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ, ತೈಜಸ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರೂಪಗಳಿಂದ ಇರುವವನಾದುದರಿಂದಲೂ ಅವನು 'ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನು'. ಎಚ್ಚರದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದ ಅನುಸಂಧಾನ ಅವನಿಂದಲೇ ದೊರೆಯಬೇಕಾದದ್ದು.

ಅರಣ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

‘ನೃಸಿಂಹಾದಿಕಮನ್ಯಚ್ಚ ದುರಿತಾದಿನಿವೃತ್ತಯೇ | ಉಪಾಸ್ಯತೇ ಯಥಾಯೋಗಂ’ - ಎಂಬುದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕ (ಬ್ರ.ಸೂ.ಭಾ. 3-3-61) ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಭಗವಂತನ ನರಸಿಂಹರೂಪದ ಉಪಾಸನೆ ಪಾಪ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಸುರೀಶಕ್ತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಹಿತವಾಗಿರುವಂತಹದ್ದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹರೂಪದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಎರಡುಬಾರಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯ, ಯುದ್ಧರಂಗ ಮುಂತಾದ ಭಯಂಕರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದೂ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಉಪಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸುರೀಶಕ್ತಿಗಳ ದಮನದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹ ರೂಪ ಪ್ರಧಾನಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವುದು.

ನರಸಿಂಹರೂಪಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೆಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಅವನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹದ್ದು ಸಮುಚಿತ. ನರಸಿಂಹನು ಭಕ್ತರ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಸುಖವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದನೇ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ.

ಹೀಗೆ ಅರಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ಭಯಂಕರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ, ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಥವಾ ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಪೀಡೆ ಕೊಡುವ ದುರ್ಜನರನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ 'ನೃಸಿಂಹ' - ಎಂದೆನಿಸಿರುವವನು ಅವನು.

ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವರಾಹನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಭೂಮಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಅದರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಸಿದ ವರಾಹ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಡೆ ಒಡ್ಡಲು

ಬಂದ ಆದಿಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವನು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅದರ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿವುದರ ಮೂಲಕ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಆಧಾರನಾಗಿರುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮುಚಿತ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತು ಬಾರದಂತೆ ಅವನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, 'ದೃಷ್ಟಿಪೂತಂ ನ್ಯಸೇತ್ ಪಾದಂ' - ಚೆನ್ನಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತುಳಿಯಬಾರದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡಬೇಕು-ಎಂದು ಸಂದೇಶಿಸುವ ಭಾಗವತದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ತುಳಿಯಬಾರದ್ದು ತುಳಿಯುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪಾಪದಿಂದಲೂ ವರಾಹ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ತನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಬಿಡದೆ, ಅವರ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದು, ಅವರು ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗದಂತೆ, ಅಧಿಕ ಪಾಪ ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ 'ವರಾಹ' ಎನಿಸಿರುವವನು ಅವನು.

ಪರಶುರಾಮನಿಂದ ಪರ್ವತಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ

ಪರಶುರಾಮ ಈಗಲೂ ಮಹೇಂದ್ರಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ, ಚಾರಣ, ಗಂಧರ್ವರಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ ಇರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಂತಹ ಪರಶುರಾಮನಿಂದ ಪರ್ವತ ಶಿಖರಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗುವ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸಂಭವಿಸುವ ಆಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಹರಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಪರಶುರಾಮ ಎಂದೆನಿಸಿರುವವನು ಅವನು.

ರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವಾಗ ರಕ್ಷಣೆ

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ತನ್ನ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಅಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿದವನು. ಅಂತಹ ಶ್ರೀರಾಮನಿಂದ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಮುಚಿತವಾದುದು.

ಹೀಗೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತು ಬರದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದಷ್ಟು ಸಾಧನಾನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಆಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಅವನು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

ಭಕ್ತರ ಆಪತ್ತುಗಳ ಭಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದರಿಂದಲೇ 'ರಾಮ' ಎಂದೆನಿಸಿರುವವನು ಭಗವಂತನು.

ಪ್ರಮಾದಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಭಗವಂತನನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುವುದು, ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಥಾ ತಿಳಿಯುವುದು, ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸದಿರುವುದು, ಶಾಸ್ತ್ರನಿಷಿದ್ಧಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಸಗುವುದು, ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದಿರುವುದು - ಹೀಗೆ ಈ ಐದು ಬಗೆಯ ಪ್ರಮಾದ ನಮ್ಮಿಂದ ನಡೆಯದಂತೆ ಯಮಧರ್ಮನ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ನಾರಾಯಣನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಮಾದ ನಡೆದು ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪಾಪದಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಮೋಕ್ಷಸಾಧನೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ನಿವೃತ್ತಕರ್ಮಗಳ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾತ್ವಿಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತ, ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನೊಡ್ಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವೇಂದ್ರ ಕಳುಹಿಸಿದ ಕಾಮನ ಸೇನೆಯ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಚಲಿತನಾಗದವನು. ಅವನ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುವ ಭಕ್ತರೂ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ವಿಚಲಿತರಾಗಿ ಪ್ರಮಾದಕ್ಕೊಳಗಾಗದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಧರ್ಮದಿಂದ ಹಿಂಜರಿದು, ಪರಧರ್ಮವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವ 'ಪ್ರಮಾದ'ಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಅಂತಹ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಾರಾಯಣನದ್ದೇ ರೂಪವೆನಿಸಿದ್ದು, ಅರ್ಜುನನಂತಹ ಸಾಧಕರನ್ನು ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ.

ತಾನು ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಪ್ರಮಾದ ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯನಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ 'ನಾರಾಯಣ' ಎನಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತರ ಪ್ರಮಾದಗಳ ಪರಿಹಾರಕವಾದ ಸಮೀಚೀನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಧಾರನಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ 'ನಾರಾಯಣ' ಎನಿಸಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕರುಣಿಸಿ ಅವರು ಪ್ರಮಾದಕ್ಕೊಳಗಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಅಪಹಾಸದ ಅಥವಾ ಅಹಂಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನರನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಯಾರದ್ದೋ ಅಪಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಒದಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಅಪಹಾಸಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೋ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನೋ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೋ, ಅಪಹಾಸಗೈಯುವ ಮೂಲಕ ಅಪಚಾರವನ್ನೆಸಗುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮದ್ದಾಗಬಹುದು. ಈ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ 'ನರ' ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ನಾವು ಯಾರ ಅಪಹಾಸಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲದವರ ಕುರಿತು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ನಮಗೆ ಬಾರದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಅಥವಾ ಯಾರದ್ದೋ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ಹಾಗೂ ನಾವು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸದಂತೆ ನರ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು.

'ದಂಭೋದ್ಭವ' - ಎಂಬ ಸಾರ್ವಭೌಮನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದವನು ನರನು. ತನಗೆ ಸಮಾನರಾಗಲೀ, ತನಗಿಂತ ವಿಶಿಷ್ಟರಾಗಲೀ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು "ದರ್ಪ"ಕ್ಕೊಳಗಾಗಿದ್ದ ದಂಭೋದ್ಭವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸೂಚನೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನರನಾರಾಯಣರಲ್ಲಿಗೆ ಕಾದಾಡಲು ಹೋಗುವನು. ನರನು ಬಾಣಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ದಂಭೋದ್ಭವ ಶರಣಾಗತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವನು. ಮುಂದೆ ದರ್ಪದಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಯಾರನ್ನೂ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬಾರದೆಂದು "ದಂಭೋದ್ಭವ"ನಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ನೀಡುವನು. ಹೀಗೆ ದಂಭೋದ್ಭವನ ದರ್ಪವನ್ನು ಶಮನ ಮಾಡಿರುವ ನರನಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಅಹಂಕಾರ ಬಾರದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವೆನಿಸುವುದು.

ಯಮಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿದೇವಿಯರಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ 'ನರ'ನಲ್ಲಿ ನರನಾಮಕ ಭಗವಂತನ ವಿಶೇಷಾವೇಶ. ನರನಲ್ಲಿ ಆವೇಶಗೊಂಡ ಭಗವಂತನ ನರನಾಮಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಅಪಹಾಸಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಅಥವಾ ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಭಕ್ತರ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವವನು ಹಾಗೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿವೇಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯರನ್ನು ಅಪಹಾಸ ಮಾಡದಂತೆ, ಯೋಗ್ಯರೆದುರು ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ತೋರಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವವನು-ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಯೇ "ನರ" ಎಂದೆನಿಸುವವನು ಅವನು.

ಯೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದತ್ತಾತ್ರೇಯನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ

ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಗಳಾದ ಚಿತ್ತನಿರೋಧ, ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ ಮುಂತಾದವು 'ಯೋಗ' ಎನಿಸುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುಕೆಯಿಂದ ದತ್ತಾತ್ರೇಯನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಂತಹ ಯೋಗಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಗಳಾದ ಕಾಮಾದಿದೋಷಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಯದು, ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನ ಮುಂತಾದವರು ದತ್ತನ ಪಾದಾರವಿಂದವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಯೋಗಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವರು. ಅಂತಹ ದತ್ತನಲ್ಲಿ ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ಅತ್ರಿಯ ಭಕ್ತಿಗೆ ಒಲಿದು ತನ್ನನ್ನೇ ಪುತ್ರನನ್ನಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಿ 'ದತ್ತ' ಎನಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಂತಹ ಭಕ್ತಿ, ಭಕ್ತಿಗೆ ಸಾಧನಗಳಾದ ಜ್ಞಾನಾದಿ ರೂಪಗಳಾದ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸದೆ ಇರಲಾರನು.

ಕರ್ಮಬಂಧನಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದಂತೆ ಕಪಿಲನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಭಗವಂತನ ಪ್ರೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಬಂಧಕಗಳಾಗುವುವು. ಹೀಗೆ ಬಂಧಿಸುವ ಸ್ವಭಾವದ ಕರ್ಮ ಬಂಧಕವಾಗದೆ ಮೋಚಕವೇ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ವೈದಿಕಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಕಪಿಲವಾಸುದೇವನು ನೀಡಿದ 'ಶುದ್ಧಾತ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನ' ರೂಪವಾದ ಸಾಂಖ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಸಾಂಖ್ಯವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕರ್ಮಬಂಧನಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಭೃಗ್ವಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಅಸುರಿಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಕಪಿಲನಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಬಂಧನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ರಕ್ಷಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮುಚಿತವಾದುದು.

ಕರ್ಮಗಳು ಬಂಧಕಗಳಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಂಸಾರಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ, ಭಕ್ತರ ಸ್ವರೂಪಸುಖವನ್ನು ಉಣ್ಣಿಸುವ ಆ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಲಾಲಿಸುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ 'ಕಪಿಲ' ಎನಿಸಿರುವವನು ಭಗವಂತ.

ಅಯೋಗ್ಯಕಾಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸನತ್ಕುಮಾರನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಸನತ್ಕುಮಾರನಾಮಕ ಭಗವಂತನು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಪಾಲಿಸಿದವನು. ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ ವೇದವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದವನು. ಸನತ್ಕುಮಾರ ಎನಿಸುವ ಚತುರ್ಮುಖನ ಮಾನಸ ಪುತ್ರನಲ್ಲಿ ಆವೇಶಗೊಂಡಿರುವವನು. ಅವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದವನು. ಸ್ಥಾಣು ಎನಿಸಿರುವ ರುದ್ರನಿಗೆ ವಿಷಯಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಸ್ತಂದಿಸದೆ ಇರುವ ಸ್ಥಾಣುತ್ವವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದವನು. ಇಂತಹವನಲ್ಲಿ ಅಯೋಗ್ಯಕಾಮನೆಗಳು ಮೂಡದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅಯೋಗ್ಯಕಾಮನೆಗೊಳಗಾಗಿ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಎಸಗಿದಲ್ಲಿ, ಅಂತಹ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪಾಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ.

ಯಾವಾಗಲೂ ಭಕ್ತರ ಕುತ್ತಿಗಳಾದ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ “ಸನತ್ಕುಮಾರ” – ಎಂದೆನಿಸಿರುವವನು ಅವನು.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಸಗುವ ದೇವತಾವಮಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಯಗ್ರೀವನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಭಗವಂತನ ಸನ್ನಿಧಾನವಿಶೇಷಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಗುರುಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಗೋವುಗಳು ಕಾಣಿಸಿಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳ ಮಂದಿರಗಳು ಸಿಗಬಹುದು. ಆಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಯೋಗ ಗೌರವವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ, ಅನಾದರದಿಂದಾಗಲೀ ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸದೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಮಾನಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಈ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪಾಪದಿಂದ ಹಯಗ್ರೀವ ಪಾರುಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಬೇಕಾದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ, ಇಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ಎಸಗಲ್ಪಟ್ಟವೆಂದರೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಪಾಪ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಬಾವಕಾರಿಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ವಾಹನ ಎಂದರೆ ಅಶ್ವ. ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದಾದ ದೇವತಾವಮಾನದಿಂದ ವಾಹನವಾಗಿ ಬಳಸಲಾದ ಅಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಾಕಾರನಾಗಿ ಇರುವ ನಾರಾಯಣಾನಿರುದ್ಧ ರೂಪಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಸಮುಚಿತವಾದುದು.

ವೇದಾದಿಸಕಲವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಶ್ವಾಸರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿದ, ಪರಮ ಪವಿತ್ರನಾದ ‘ಹಯಗ್ರೀವ’ ದೇವ ತಿರಸ್ಕಾರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಂಭವಿಸುವ ಪಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವನು. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಂಕೇತನಾದ ಅವನು ಅಂತಹ ಪಾಪವನ್ನೆಸಗದಂತೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನು.

ಅನ್ಯರನ್ನು ಪ್ರಾಧ್ಯಾನ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಐತರೇಯನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅವನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದು. 'ಹರಿಸಂಹಿತೆ' ತಿಳಿಸಿದೆ-ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನೂ, ಅವನ ಸಂಬಂಧವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂದರೆ ಅವನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇತರ ದೇವತೆಗಳೇ ಮುಂತಾದವನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅವನ ಪರಿವಾರದವರೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬಾರದೆಂದು. ಈ ಮಾತು ಆರಾಧನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನೂ ಅವನ ಪರಿವಾರದವರನ್ನಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಥವಾ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವುದಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಗವಂತನ ಪರಿವಾರದವರೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ನೀಡುವ ಪೂಜಾದಿಗಳನ್ನು ವೈದಿಕ ದೇವತೆಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಸಾತ್ವತತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಾರದರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ದೇವರ್ಷಿತ್ವವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಐತರೇಯನಲ್ಲಿ ಪೂಜಾವಿಧಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದ ಎಸಗಲ್ಪಡದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಸಮುಚಿತವಾದುದು.

'ದೇವರ್ಷಿಪರ್ಯನ್'- ಎಂದೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಐತರೇಯ ಜ್ಞಾನಿಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನನ್ನು ಹಾಗೆ ಉಪಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆರಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೆಂಬುದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ

ಎಲ್ಲ ನರಕಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂರ್ಮನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಎಂಭತ್ತನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ನರಕಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತಾಮಿಸ್ರವೇ ಮುಂತಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ನರಕಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾದವು ಎಂದು ಗರುಡ ಪುರಾಣ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಭಾಗವತದಲ್ಲೂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಅಥವಾ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಪ್ರಧಾನ ನರಕಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೌರವವೇ ಮುಂತಾದ ಏಳು ನರಕಗಳು ಪ್ರಧಾನಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪರವಿತ್ತಾಪತ್ಯಕಳತ್ರಾಪಹಾರಾದಿ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ನರಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾಗುವುದು.

ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳಲು ಎಸಗಬಹುದಾದ ಪಾಪಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೂರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾಪಗಳನ್ನಸಗಿ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತಾದರೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪಾರಾಗುವಂತೆ ಕೂರ್ಮ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಮಂದರ ಪರ್ವತವನ್ನೇ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿದ ಕೂರ್ಮನಿಗೆ ಪಾಪಿಯನ್ನು ನರಕಗಳಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುವುದೇನೂ ಅಸಾಧ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಕುತ್ತಿತನಾದ ಪಾಪಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರೇರಕನಾಗಿ ಇದ್ದು, ಅವನಿಂದ ಅಧಿಕಪಾಪ ಎಸಗಲ್ಪಡದಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಹಾಗೆಯೇ ಕುತ್ತಿತಗಳಾದ ನರಕಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಪಾಪಿಗಳು ಉದ್ಧಾರ ಹೊಂದುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ “ಕೂರ್ಮ” ಎನಿಸಿರುವವನು ಭಗವಂತನು.

ಅಪಠ್ಯ ಆಹಾರದ ಸ್ವೀಕಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧನ್ವಂತರಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ನಾಲಗೆಚಾಪಲ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಹಿತವಾಗಿದ್ದು ನಾನಾ ರೋಗಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಬಲ್ಲ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಸೇವಿಸುವುದಿದೆ. ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕನಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಃಕರಣದ ಶುದ್ಧಿಯ ಕುರಿತು ಗಮನ ಹರಿಸದೆ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಲುಷ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಬಲ್ಲ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಿದೆ. ಹೀಗೆ ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಪಠ್ಯ ಎನಿಸುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸದಂತೆ ಧನ್ವಂತರಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅಂತಹ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೂ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದಂತೆಯೂ ಧನ್ವಂತರಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಧನ್ವಂತರಿ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದು, ತನ್ನ ಅಮೃತಮಯಕಿರಣಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಚೇತರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವನು. ಅಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲರ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆತ್ತಿ, ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯೆ, ಕಿರುನಾಲಗೆ, ಹೃದಯ, ಹೊಕ್ಕುಳು ಹಾಗೂ ಕೆಳಭಾಗ-ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅಮೃತವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತ ಬದುಕುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವನು.

ಇಂತಹ ಧನ್ವಂತರಿಯು ತನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ಪಾಪದಿಂದಲೂ, ಪಾಪಮೂಲಕವಾದ ರೋಗದಿಂದಲೂ ಪಾರುಮಾಡುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ 'ಧನ್ವಂತರಿ' - ಎಂದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವನು.

ದ್ವಂದ್ವಪ್ರಯುಕ್ತ ಭಯದಿಂದ ಋಷಭನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಜಯಾಪಜಯ, ಮಾನಾಪಮಾನ, ಲಾಭನಷ್ಟ-ಮುಂತಾದ ದ್ವಂದ್ವಗಳು ಬದುಕಿನ ಉಚ್ಚತ್ವ ನೀಚತ್ವ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸುವವು. ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಗೆ ಜೀವನವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸದೆ ಸ್ತಿಮಿತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಋಷಭನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಋಷಭರೂಪಿ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಅವತಾರದ ಕೊನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಧೂತ ಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನಾಪಮಾನ ಮುಂತಾದ ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ನಡತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟವನು. ಇಂತಹವನಲ್ಲಿ ದ್ವಂದ್ವಭಯದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮುಚಿತವಾದುದು.

ದುಷ್ಟಜನರ, ಅವರ ಉಪದ್ವರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಅಕೂತಿಯ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ 'ಯಜ್ಞ'ನಾಮಕ ಭಗವಂತನು ಸ್ವಾಯಂಭುವ ಮನುವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಂದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ಅವನಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದವನು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಜನರ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ, ಅವರು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆಂದರೆ ಅವರ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ಅಥವಾ ಅಕೂತಿರುಚಿದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ಯಜ್ಞಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದು 'ಯಜ್ಞ' ಎನಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಒಡತನದಲ್ಲಿರುವ ಯಜ್ಞವು ಸ್ವರ್ಗ ಮುಂತಾದ ಲೋಕಗಳಿಗಾಗಿ ಆಚರಿಸ್ಪಡದೆ, ನಿಷ್ಕಾಮನೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಿಸಲಿ-ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕು.

ಸರ್ಪವೇ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಲನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಶೇಷಾವತಾರನಾದ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮಕ ಭಗವಂತನ ಆವೇಶವಿದೆ. ಅವನು ಬಲ ಎಂದೂ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವನು. ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಶೇಷನ ಪ್ರತೀಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಲನಾಮಕ ಭಗವಂತನಿಂದ ಸರ್ಪಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನದ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ

ವೇದದ ವಿಭಾಗ, ಮಹಾಭಾರತ ಪುರಾಣಾದಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ-ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ, ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ಪಾಷಂಡರಿಂದ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ ಬರದಂತೆ ಬುದ್ಧನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ವೇದಧರ್ಮವನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಬೌದ್ಧ, ಪಾಶುಪತಾದಿಗಳು ಪಾಷಂಡಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಇಂತಹ ಪಾಷಂಡಮತಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನ ಬರದಂತೆ ಬುದ್ಧನು ರಕ್ಷಿಸುವನು. ಅಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ದೊರಕದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವತರಿಸಿರುವ 'ಬುದ್ಧ' ದೇವತೆಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನೇ ನೀಡಿ, ಯೋಗ್ಯರ ಮೇಲೆ ಪಾಷಂಡಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರದಂತೆ ಮಾಡಿರುವನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಪಾಷಂಡಿಗಳ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ತಾನು ನಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾಗಿದ್ದು 'ಬುದ್ಧ' ಎನಿಸಿರುವ ಭಗವಂತನು, ಉಳಿದ ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಿ ಪಾಪಾಂಡಿಗಳ ಮತಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಮಾದ ಬಾರದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವನು.

ಕಲಿಕಾಲ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಕಲ್ಪಿಯು ರಕ್ಷಿಸುವನು

ಕಲಿಯುಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿರುವ ಕಲಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸುವುದರಿಂದ, ಹಿಂಸಿಸುವುದರಿಂದ 'ಕಲ್ಪೀ' ಎಂದೆನಿಸುವವನು ಭಗವಂತ. ಅಂತಹವನಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾಲ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಕಾಲುಷ್ಯ ಬಾರದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು ಸಮುಚಿತ.

ಆಯುಧ, ಭೂಷಣ, ಚಿಹ್ನೆ, ವಾಹನ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಕೌಸ್ತುಭ ಮುಂತಾದ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲೂ, ಸುದರ್ಶನ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಗಳಲ್ಲೂ, ಗರುಡ ಮುಂತಾದ ವಾಹನಗಳಲ್ಲೂ ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಆವಿರ್ಭಾವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವನು.

ಅಲ್ಲದೆ ಅವನ ಆಯುಧ, ಆಭರಣಾದಿಗಳು ಅಚೇತನಗಳಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇವತೆಗಳೇ ಆಯಾ ಆಯುಧಾದಿಗಳ ರೂಪವನ್ನು ತೊಟ್ಟಿರುವರು. ಆದುದರಿಂದ ಆಯುಧಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ, ಹಾಗೂ ಭಗವಂತನು ಆಯಾ ಆಯುಧಗಳನ್ನು, ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಆ ಆಯುಧಾದಿಗಳ ರೂಪ ತಾಳಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸುಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ರ ಇದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ ತಮೋಭಿಮಾನಿನಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿ ಆ ಚಕ್ರರೂಪದಲ್ಲಿರುವಳೆಂಬುದನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಶಂಖದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶಂಖ ಇದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ

ಸತ್ತ್ವಾಭಿಮಾನಿನಿಯಾದ ಶ್ರೀದೇವಿ ಆ ಶಂಖರೂಪದಲ್ಲಿರುವಳೆಂಬ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೌಪೋದಕೀಗದೆಯಲ್ಲಿ ಅಸುರೀಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುಡಿಗೈಯಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಕೇಶವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗದೆ ಇದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ ವಾಯುದೇವನೇ ಆ ಗದಾರೂಪದಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

ಅವನ ಕತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವನ್ನು ತುಂಡರಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜನಾರ್ದನನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶತಚಂದ್ರ ಎಂಬ ಗುರಾಣಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಹಾಗೂ ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿ ಎದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ, ಆ ಗುರಾಣಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಗೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶಾರ್ಙ್ಗ ಧನಸ್ಸನ್ನು ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ನಾರಾಯಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಧುಸೂದನನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ ಆ ಧನಸ್ಸಿನರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾ ಎನಿಸುವ ರಮಾದೇವಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹರಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ, ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಣದೇವನ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೋಪಿಂದನು ಕೊಳಲನ್ನು ಊದುತ್ತ ಸಂಗವಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಕೊಳಲನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ, ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ ಆ ಕೊಳಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಭಗವಂತನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ರಮಿಸುತ್ತ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಹೊರಡುವ ಗಾನವನ್ನು ಅಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಾಗೆಯೇ ಭಗವಂತನ ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಅವನ ರೂಪಗಳು ಇರುವವಲ್ಲದೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವತೆಗಳು ಆಯಾ ಆಭರಣ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಎನಿಸಿದರೆ, ಚತುರ್ಮುಖಿ ಕೌಸ್ತುಭ ಆಗಿರುವನು. ವಾಯುದೇವ ಚೂಡಾಮಣಿ ಆಗಿರುವನು. ಭಗವಂತನ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ ಆ ಆಭರಣಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಗವಂತನ ವಾಹನಾಗಿರುವ ಗರುಡನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ಹರಿನಾಮಕರೂಪ ಗರುಡಾರೂಢನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಗರುಡನ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುವಾಗ, ಗರುಡನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ವೈನತೇಯ ಎಂಬ ವಿಭೂತಿರೂಪ ಇದೆ ಎಂದೂ, ಗರುಡನು ವೇದಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿಯಾಗಿದ್ದು 'ವೇದ ಪುರುಷ' ಎನಿಸಿರುವನೆಂದೂ, ಮನೋಭಿಮಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿರುವನೆಂದೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಾಲವಿಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪವಿಶೇಷಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ

ಹಗಲು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಗ್ರದಿನದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಕೇಶವಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾದ ಕಾಲವಿಭಾಗಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನೂ, ಅವು ಧರಿಸಿವೆ ಎಂದು [ಕೆಲವು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ] ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೀಗೆ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ -

ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾದ ಕಾಲವಿಭಾಗ		ಅದರ ಪರಿಚಯ	ರಕ್ಷಿಸುವ ಭಗವದ್ರೂಪ ಮತ್ತು ಧರಿಸಿರುವ ಅಸ್ತ್ರ	
೧	ಪ್ರತ್ಯೂಷ	ಮೊದಲಿನ ಅವಧಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆಗುವ ಸಮಯ (೩-೦೦ ರಿಂದ ೪.೩೦)	ಜನಾರ್ದನ	ಕತ್ತಿ
೨	ಪ್ರಾತಃ	ಬೆಳಿಗ್ಗೆ (೪.೩೦ ರಿಂದ ...)	ಕೇಶವ	ಗದಾ

೩	ಪ್ರಾಹ್ಲ	ನಡು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ (೬.೦೦ ಗಂಟೆ)	ನಾರಾಯಣ	ಶಕ್ತಿ
೪	ಪ್ರಭಾತ	ಬೆಳಗು ಹರಿದ ಮೇಲೆ (೭.೦೦ ರ ಮೇಲೆ)	ವಾಮನ	-
೫	ಮಧ್ಯದಿನ	ಮಧ್ಯಾಹ್ನ	ವಿಷ್ಣು	ಚಕ್ರ
೬	ಅಪರಾಹ್ನ	ಹಗಲಿನ ಬಳಿಕ	ಮಧುಸೂದನ	ಧನಸ್ಸು
೭	ಅನುಸಂಧ್ಯ	ಸಂಜೆ ಬೇಗ (೪.೩೦)	ದಾಮೋದರ	-
೮	ಸಾಯಂಕಾಲ	ನಡು ಸಂಜೆ (೬.೦೦)	ಮಾಧವ	-
೯	ಆಸಂಗವ	ಸಂಜೆ ತಡವಾಗಿ (೭.೦೦)	ಗೋವಿಂದ	ಕೊಳಲು
೧೦	ರಾತ್ರಿ	ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ (೭.೩೦ರ ಬಳಿಕ)	ಹೃಷೀಕೇಶ	-
೧೧	ಅರ್ಧರಾತ್ರಿ	ನಡುರಾತ್ರಿ (೧೨.೦೦)	ಪದ್ಮನಾಭ	-
೧೨	ಅಪರರಾತ್ರಿ	ನಡುರಾತ್ರಿಯ ಬಳಿಕ (೧೨.೦೦ ರ ಬಳಿಕ ೩.೦೦ ರವರೆಗೆ)	ಶ್ರೀಧರ	-

ಹೀಗೆ ಕೇಶವಾದಿರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಒಡತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಾಲವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಪತ್ತು ಬಂದೊದಗದಂತೆ, ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಹಾರಾದಿಗಳು ದೊರಕುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಛಾಂದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ (೨-೧-೯) ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಪೂರ್ವಕಾಲ, ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಪ್ರಥಮ ಕಾಲ ಸಂಗವಕಾಲ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಅದರ ನಂತರ ಅಪರಾಹ್ನದ ವರೆಗಿನ ಅವಧಿ, ಅದರ ಬಳಿಕ ಅಸ್ತಮಯದವರೆಗಿನ ಅವಧಿ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯದ ಪ್ರಥಮಕಾಲ-ಹೀಗೆ ಹಗಲಿಗಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏಳು ಅವಧಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ, ವಾಸುದೇವ, ವರಾಹ, ನಾರಾಯಣ, ಅನಿರುದ್ಧ, ನರಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಸಂಕರ್ಷಣ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಒಂದೆಡೆ ಕೇಶವಾದಿ ರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವನೆಂದೂ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಾದಿರೂಪಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವನೆಂದೂ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳ ಅನುಸಂಧಾನ ನಡೆಸಬೇಕಾದುದರಿಂದ, ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳ ಅನುಸಂಧಾನ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಫಲವಿಶೇಷವು ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಾಸ್ತವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನೂ ವಿರೋಧವಿರಲಾರದು.

ವಿಶೇಷಣಗಳ ಔಚಿತ್ಯ

ವಿಶೇಷ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಶೇಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿವೆ - ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯಷ್ಟೇ 'ಸ್ವರೂಪಸಂಕೀರ್ತನ' ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುವ, ವಿಶೇಷ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಳಸಲ್ಪಡುವವು.

'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'ದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಅಂಶದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ ಆ ವಿಶೇಷಣ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ - ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದಿರದು.

ಅಷ್ಟಗುಣ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಡುವ ರೂಪಕ್ಕೆ 'ಅಷ್ಟಗುಣಃ' - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು, ಪಾಲಿಸುವುದು, ಸಂಹರಿಸುವುದು, ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು

ನೀಡುವುದು, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದು, ಸಂಸಾರಬಂಧನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುವುದು - ಈ ಎಂಟು ಅವನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನೀಯುವುದೇ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ 'ಸೃಷ್ಟಿರಕ್ಷಾಹತಿಜ್ಞಾನನಿಯತ್ಯ-ಜ್ಞಾನಬಂಧನಾನ್ | ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ವಿಷ್ಣುತಸ್ತೈವ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮುಕ್ತಿನಃ ಚಾನ್ಯಥಾ' ಎಂದು ಮಹಾಭಾರತತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ (೧-೮೪) ಸಾಧಕನು ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಎಂಟು ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ನಡೆಯುವವೆಂದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಂದೇಶಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ಎಂಟು ಗುಣಗಳ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ 'ಅಷ್ಟಗುಣಃ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟಾಯುಧಗಳ ಧಾರಣೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ

ಭಗವಂತನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ದೈಹಿಕವಾಗಿಯೇ ನಡೆಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದರೂ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವನು. ತಾನು ಜಗತ್ತಿನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ತೊಡಗಿರುವವನೆಂದು ಸಾಧಕರ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಶಂಖ ಚಕ್ರಾದಿ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುವನು.

ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಧೈಯವಾದ ಭಗವನ್ನೂರ್ತಿಗೆ ಎರಡೋ, ನಾಲ್ಕೋ ಕೈಗಳೆಂದೇನೂ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಎರಡರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅನಂತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ

ಹಸ್ತಗಳಿವೆ ಎಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಚಕ್ರ, ಶಂಖ, ಗದೆ, ಪದ್ಮ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ, ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣ, ಒನಕೆ, ವಜ್ರಾಯುಧ, ನೇಗಿಲು, ಪಾಶ, ಅಂಕುಶ, ಶೂಲ, ಎಸೆಯೀಟಿ, ಯುದ್ಧದ ಕೊಡಲಿ ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೋ ಬೆಂಕಿಯಂತಹ ಭಯಾನಕ ವಸ್ತುವನ್ನೋ, ವರಮುದ್ರೆ, ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನೋ, ತತ್ವಮುದ್ರೆಯನ್ನೋ, ಪದ್ಮಾಕ್ಷದ ಮಾಲೆಯನ್ನೋ, ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋ, ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೇ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀಹರಿ ತನ್ನ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಬಗಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ನೃಸಿಂಹಾದಿರೂಪಗಳನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದು-ಎಂದು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಸಂದೇಶಿಸಿರುವರು.

ಪ್ರಕೃತ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಚರ್ಮ, ಖಡ್ಗ, ಗದಾ, ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಹಗ್ಗ ಈ ಎಂಟು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನೆಂದು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಈ ಆಯುಧಗಳ ಧಾರಣೆಯಿಂದ 'ಅಷ್ಟಗುಣಃ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣದಿಂದ ಹೇಳಲಾದ ಸೃಷ್ಟ್ಯತ್ವಾದಿ ಎಂಟು ಗುಣಗಳ ಸೂಚನೆ ದೊರಕುವುದೆಂದು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತನ್ನ ಮೂಲಕ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಬಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲು ಭಗವಂತನ ಉದರದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಸೃಷ್ಟ್ಯತ್ವ ಗುಣವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವುದು. ಸತ್ವಗುಣಕ್ಕೆ ಅಭಿಮಾನಿನಿಯಾದ ಶ್ರೀದೇವಿಯೇ ಅವನ ಶಂಖ ಆಗಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಶಂಖ ಸತ್ವಗುಣದ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಪಾಲಕತ್ವಗುಣವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವುದು. ತಪೋಽಭಿಮಾನಿನಿಯಾದ ದುರ್ಗೆ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ಆಗಿದ್ದು ತಮಸ್ಸಿನ ಮೂಲಕ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಂಹಾರಕತ್ವಗುಣವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲದು. ವಾಯುದೇವನೇ ಅವನ ಬಾಣವಾಗಿದ್ದು, ವಾಯುದೇವನ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವ ನಿಯಮನಗುಣವು ಬಾಣದಿಂದ ಸಂಕೇತಿಸಲ್ಪಡುವುದು. ಜ್ಞಾನಾಭಿಮಾನಿ ವಾಯುದೇವನೇ ಅವನ ಗದೆ ಆಗಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಗದೆ ಅವನ ಜ್ಞಾನಪ್ರಧಾನ ಗುಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಕೊಡುವುದು. ತಪೋಽಭಿಮಾನಿನಿ ದುರ್ಗೆಯೇ ಅವನ ಗುರಾಣಿ ಆಗಿದ್ದು, ಅದು ತಪೋಗುಣದ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುವ ಅಜ್ಞಾನಪ್ರಧಾನಗುಣವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವುದು. ಪಾಶವು ಸಂಸಾರ ಬಂಧಕತ್ವಗುಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಖಡ್ಗವು ಸಂಸಾರಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಗುಣವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವುದು.

ಗರುಡಾರೋಹಣದ ಸಂಕೇತ

ಭಗವಂತನ ಹರಿರೂಪವು ಗರುಡನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದೆ- ನೃಸ್ಮಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಃ ಪತಗೇಂದ್ರಪೃಷ್ಠೇ-ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. “ವೇದ ಪುರುಷ” - ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ಗರುಡನು ಸಕಲ ವೇದಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿ. ಅಂತಹ ಗರುಡನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹರಿರೂಪದ ಪದನ್ಯಾಸ ನಡೆದಿದೆ-ಎಂದರೆ ಗರುಡನಿಂದ ಅಭಿಮನ್ಯುಮಾನವಾದ ಸಕಲ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಇದೆ ಎಂದರ್ಥ.

ಮಾಯಾವಟು ವಾಮನ

ವಾಮನರೂಪದ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ “ಮಾಯಾವಟು” - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವನ ವಟು ರೂಪದ ಧಾರಣೆ ಮಾಯಾ ಎನಿಸುವ ಅವನ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾದದ್ದೇ ಹೊರತು ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಾನುಗುಣವಾದದ್ದಲ್ಲ - ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ವಿಶ್ವರೂಪ

ತ್ರಿಪಿಕ್ರಮನಿಗೆ “ವಿಶ್ವರೂಪ” - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡಿ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವರೂಪ ಎನಿಸಿರುವ ಅವನಿಗೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವನು “ವಿಶ್ವರೂಪ”. ಹೀಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಅವನಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಮುಚಿತವಾದುದು-ಎಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನರಸಿಂಹನ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಮರ್ಥನೆ

ಅರಣ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನರಸಿಂಹನಲ್ಲಿ ಇದೆ- ಎಂದು ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ‘ಪ್ರಭುಃ’-ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥನಾದವನು-ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣ ಕೊಟ್ಟು, ಮುಂದಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸುರರ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿಗೆ ಶತ್ರುವಾಗಿದ್ದ ನರಸಿಂಹನ ಅಟ್ಟಹಾಸವೇ ಶತ್ರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗರ್ಭಪಾತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಅವನೆಷ್ಟು ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಗಿರಬೇಕು ! - ಎಂದು.

ಉಪಸಂಹಾರದ ಪದ್ಯದಲ್ಲೂ (೩೪) ಅವನ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಲೋಕಭಯಪರಿಹಾರತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಯಪರಿಹಾರಕತ್ವದಲ್ಲಿ

ಅವನ ಪ್ರಭಾವಾತಿಶಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಉಳಿದ ತೇಜಸ್ವಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಮಸುಕು ಮಾಡುವ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ದಿಕ್ಕು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯ

ವರಾಹನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ “ಯಜ್ಞಕಲ್ಪ” - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡಿ ತನ್ನ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ಯಜ್ಞದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಭೂಮಿ ಒಮ್ಮೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಕುಸಿದಾಗ, ಹಾಗೆಯೇ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷ ಬಲತ್ಕಾರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುಸಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದಾಗ - ಹೀಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಭೂಮಿಯ ಉದ್ಧಾರ ನಡೆಸಿರುವ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅಂತಹ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ತೋರಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ, ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ವರಾಹ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಆಪತ್ತುಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬಲ್ಲ- ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಭರತರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವಾಗ ಅವನ ಭಕ್ತರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಶೇಷ ಹಾಗೂ ಭರತ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಮ ಇವರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಇವರಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಟನಾದ ಸಂಕರ್ಷಣ ಮತ್ತು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಾಮಕ ಭಗವಂತನಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರಕಬೇಕೆಂದು ‘ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಃ’ ಭರತಾಗ್ರಜಃ’ ಎಂದು ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದು, ಭರತನಿಗೆ ಅಗ್ರಜನಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಅವರ ಜೊತೆಗೇ ಇದ್ದು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೆಂಬುದೂ ಸೂಚ್ಯವಾದ ಅಂಶ.

ನಾರಾಯಣನ ಧನುಸ್ಸು

ಭಗವಂತನ ನಾರಾಯಣ ರೂಪ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ನಾರಾಯಣ ಧರಿಸಿರುವ ಉಗ್ರವಾದ ಧನಸ್ಸೆಂದರೆ ಧನುಸ್ಸಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾನಾಮಕಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಪ್ರಮಾದಗಳಿಂದ ಆಕೆಯ ಮೂಲಕವೇ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ನಾರಾಯಣ ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ 'ಉಗ್ರಧನ್ವಾ' ಎನಿಸಿರುವುದು.

ಯೋಗನಾಥ

ಮೋಕ್ಷೋಪಾಯಗಳಾದ ಯೋಗಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದವುಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲ್ಪಡುವ 'ದತ್ತ'ನಿಗೆ 'ಯೋಗನಾಥ' - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡಿ ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ಚಿತ್ತ ನಿರೋಧ, ಮುಂತಾದ ಯೋಗಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಲ್ಪಡುವ ಯೋಗೀಶನಾದ ಅವನ ಯೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗುಣೇಶ

ಕರ್ಮ ಬಂಧನದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ ಕಪಿಲವಾಸುದೇವನಿಗೆ "ಗುಣೇಶ" - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವನು ಬಂಧಕಗಳಾದ ಸತ್ವಾದಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಗುಣಗಳು ಕರ್ಮ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತಗಳಾಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ

ಋಷಭನಿಗೆ 'ನಿರ್ಜಿತಾತ್ಮಾ' - ಮನಸ್ಸಿನ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ನಿಗ್ರಹವುಳ್ಳವನು: ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಂದ ಅತೀತನಾದ ಅವನು ನಮಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ, ದ್ವಂದ್ವಗಳ ಭಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲೆಂದು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅವತಾರ

ಕಲಿಕಾಲದ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿತನಾದ ಕಲ್ಕಿಗೆ ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದವನೆಂದು ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾಲದ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನವೇ- ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ

ತ್ರಿಧಾಮಾ

ಮಾಧವನು ಅನಂತಾಸನ, ವೈಕುಂಠ, ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಮುಖ್ಯಗಳಾದ ಆವಾಸಸ್ಥಾನಗಳುಳ್ಳವನು. ಆದರೂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವನು-ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವನ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ “ತ್ರಿಧಾಮಾ” - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಇವನೇ ಮಾಡುವವನು

ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವ ಪದ್ಮನಾಭನಿಗೆ ‘ಏಕಃ’ - ಇವನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವವನು - ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತರರು ಯಾರಾದರೂ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದರೂ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿ ಅವರ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಿಸುವವನೂ ಪದ್ಮನಾಭನೇ - ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೌಕಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಆದರೂ ಪದ್ಮನಾಭ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವನು-ಎಂಬುದನ್ನು ಅಪಿ ಶಬ್ದಾರ್ಥದ ಉತಶಬ್ದವು ನೀಡಬಲ್ಲದು.

ಈ ವಿಶೇಷಣ ಪದ್ಮನಾಭನಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಗವದ್ರೂಪಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರಕಿದರೂ,

ಅವರಲ್ಲೂ ಆಯಾ ಭಗವದ್ರೂಪ ಇದ್ದೇ ಅವರ ಮೂಲಕ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಅವನಷ್ಟೇ ಮಾಡುವವನು - ಎಂದು.

ಹೀಗೆ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವ ವಿಶೇಷಣಗಳು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಮರ್ಥವನ್ನೋ, ಭಕ್ತವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನೋ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೋ ಸೂಚಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲವು.

ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಕೊಡುಗೆ

ಭಾಗವತಕ್ಕೆ 'ಭಾಗವತತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ'ವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಭಾಗವತದ ಅಜ್ಞಾತ, ಸಂದಿಗ್ಧ ಅಥವಾ ವಿಪರ್ಯಸ್ತ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಹರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಭಾಗವತದ ಆರನೇ ಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರುವ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ನಾಲ್ಕೈದೇ ಶ್ಲೋಕಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯಾದರೂ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಭಗವದ್ರೂಪಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅಪಾತತಃ ಅಪಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಮಾತುಗಳ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಫಲಶ್ರುತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸಿದೆ.

ರೂಪಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಪರಿಚಯ

ಸನತ್ಕುಮಾರ ಚತುರ್ಮುಖನ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಆದರೆ ಕಾಮನ ಅವತಾರನಾದ ಅವನ ಉಲ್ಲೇಖ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂಲಕ ಭಗವಂತನದ್ದೇ ಆದ ಸನತ್ಕುಮಾರ ರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಅಂತಹವನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಎಂದರೆ ಅಯೋಗ್ಯಕಾಮನೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗದಂತೆ

ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು, 'ಕಾಮದೇವ' ಶಬ್ದದಿಂದ ಅಯೋಗ್ಯಕಾಮನೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು- ಎಂದು ವಿವರಿಸಿರುವರು.

'ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನ'ಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ 'ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯ' ಎಂದರೆ ಇತರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ ನಾರದರು ಆಗಲಾರರು. ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ಉಲ್ಲೇಖ ಉಚಿತವೆನಿಸದು. ಆದ್ದರಿಂದ 'ದೇವರ್ಷಿವರ್ಯ' ಎಂದರೆ ಇತರಾದೇವಿಯ ಸುತನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವ ಮಹಿದಾಸರೂಪಿ ಭಗವಂತನು - ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು, ಅವನಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದೋ ಅಂತಹ 'ಪುರುಷಾರ್ಚನ' ಎಂದರೆ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇತರರ ಅರ್ಚನೆ ಅಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇತರರ ಅರ್ಚನೆಯೇ ನಾರಾಯಣವರ್ಮಕ್ಕಾಗಲೀ, ಭಾಗವತಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಸಮ್ಮತವಾದುದು. ಮತ್ತೆ ದೇವರ ಪರಿವಾರದವರೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದು, ಅಂತಹ ಅರ್ಚನೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಲು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹದ್ದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಗವಂತನನ್ನು ಮರೆತು ಇತರರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಅಪರಾಧವೋ ಅಂತೆಯೇ ಭಗವಂತನ ಪ್ರೇರಣೆಗೊಳಗಾಗಿ ನಡೆದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸದಿರುವುದೂ, ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಉಪಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದೂ ಅಪರಾಧಗಳು. ಇಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು 'ಪುರುಷಾಂತರಾರ್ಚನ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು 'ಉಪಲಕ್ಷಣ' ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸದಿರುವ, ಅವನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನೂ ಆ ಶಬ್ದದಿಂದಲೇ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಅವುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಮಹಿದಾಸರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವರು.

ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿರುವ ಎರಡು ಭಗವದ್ರೂಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ದೊರೆತಂತಾಗಿದೆ.

ಅಪಾರ್ಥ ಸಲ್ಲದು

ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲುಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ - ಎಂದು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟಿರುವ 'ಯಥಾ ಹಿ ಭಗವಾನೇವ....' - ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಪಾತತಃ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸದಸದ್ವಸ್ತುಗಳ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ಸದಸದ್ವಸ್ತುಗಳ ತಾದಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನಾದರೆ, ಅಶಕ್ತಗಳಾದ, ಅಸಾರಗಳಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಸ್ವರೂಪದ ಅವನಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ಒಂದು ಮಹಿಮೆಯೂ ಕೂಡದು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಸದಸದ್ವಸ್ತುಗಳ ನಿಯಾಮಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವನನ್ನು 'ಸದಸದ್ರೂಪಿ' ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಸದಸದಾತ್ಮಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವರು. ಆ ಮೂಲಕ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಪೂರ್ವಾಪರ ಅಸಂಗತವೆನಿಸದಂತೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ 'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಆಯುಧಗಳಾದ ಚಕ್ರ, ಗದಾ, ಶಂಖ, ಖಡ್ಗ, ಗುರಾಣಿ ಹಾಗೂ ವಾಹನವಾದ ಗರುಡ, ಸೇವಕನಾದ ವಿಶ್ವಕ್ಸೇನ ಇವರನ್ನು ವ್ಯಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ 'ನಾಮರೂಪಯಾನಾಯುಧಾನಿ' 'ಪಾರ್ಷ್ವದ ಭೂಷಣಾಃ' ಎಂದು ಭಗವಂತ ನಾಮ, ರೂಪ, ವಾಹನ, ಆಯುಧ, ಪರಿವಾರದವರು, ಆಭರಣಗಳು - ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಭಗವಂತನ ಆಯುಧಾದಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥವಾದವುಗಳೇನೋ ಎಂದು ಮೂಡಬಹುದಾದ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಆಭರಣ, ಆಯುಧ, ಚಿಹ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಶಕ್ತಿರೂಪದಿಂದ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೆಂದು ಭಾಗವತ ತಿಳಿಸಿದೆ - 'ಭೂಷಣಾಯುಧಲಿಂಗಾಖ್ಯಾಃ ಧತ್ತೇ ಶಕ್ತಿಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ' ಈ ಮಾತಿಗೆ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸುವ ಅರ್ಥ - ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಆಭರಣ, ಆಯುಧ, ವಾಹನ - ಎನಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಆಭರಣಾದಿಗಳಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆಚಾರ್ಯರು ಒಂದು

ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ಅವನ ಆಭರಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಶಕ್ತಿರೂಪದಿಂದ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿರುವನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ 'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'ದಲ್ಲಿ ಅವನ ಆಭರಣಾದಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದಂತಾಯಿತು.

ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಪರಿಹಾರ

'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'ದ ಅನುಸಂಧಾನದ ಫಲವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೊರಟ 'ಫಲಶ್ರುತಿ'ಯಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಭಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಂತಹವನ ಸ್ವರ್ಶಕೋಳಗಾದವನಿಗೂ, ದರ್ಶನಕೋಳಗಾದವನಿಗೂ ಭಯಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಇದೂ 'ಅರ್ಥವಾದ' ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿರುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ 'ಫಲಶ್ರುತಿ'ಗಳಂತೆ ನಿಜವಾದ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. 'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ'ದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದರಲ್ಲಷ್ಟೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವುಳ್ಳದ್ದು-ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗಲೀ ಸಂದೇಹವಾಗಲೀ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ನಾರಾಯಣವರ್ಮವನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರಿಗೆ ಅದರ ಫಲ ದೊರಕದಿರುವ ಅನುಭವ ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ವಿದ್ಯೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಫಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗುರುಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಶಿಷ್ಯನ ಯೋಗ್ಯತೆ, ಗುರುಸೇವೆ, ಗುರುಗಳ ಪ್ರಸನ್ನತೆ-ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಪಠಿಸಿದವರಿಗೆ ಫಲ ದೊರಕಿಲ್ಲ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಸ್ತೋತ್ರ ಅಂತಹ ಫಲ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಥ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಮೂಲಕ 'ನಾರಾಯಣವರ್ಮ' ಅದರ 'ಫಲಶ್ರುತಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದ ಫಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾದುದೇ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುವರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಫಲಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಪರಿಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ.

ಮಹತ್ವದ ಆವಿಷ್ಕಾರ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ[೪-೫-೧೭] ಮಧು ವಿದ್ಯೆಯಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಉಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ದಧೀಚಿ ಋಷಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಾರಾಯಣವರ್ಮ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು

ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳು ಉಪದೇಶ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಘಟನೆ, ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೌರವಬುದ್ಧಿ ಅಧಿಕವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಚಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದದ್ದು.

ಹೀಗೆ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳ ಅಂತರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳ ಅಪಾರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ 'ಫಲಶ್ರುತಿ'ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅಪೌರುಷೇಯವಾದ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ನಾರಾಯಣವರ್ಮದ ಹಿರಿಮೆಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಚಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಸಂದ ಕೊಡುಗೆ ಅನನ್ಯ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ನೋಡಿ

ಭಾಗವತಾಂತರ್ಗತ

ನಾರಾಯಣವರ್ಮ

(ಅರ್ಥಾನುವಾದ, ವಿವರಣೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳೊಂದಿಗೆ)

ಮತ್ತು

ಹತ್ತು ಕವಚಸ್ತೋತ್ರಗಳು

(ಸ್ಥೂಲ ಮಾಹಿತಿ ವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ)

ಸಗ್ನಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಪ್ರಕಾಶನ

ಪರವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಕಾಶನ

ಶಮ್ಯಾಪ್ರಾಸ

ಮೂಡುಸಗ್ನಿ

ಉಡುಪಿ 576 102